

vergadering **33**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 9 mei 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
TOESPRAAK van de heer Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie: 'De toekomst van Europa kan niet wachten.'	5
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	26
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	26
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kappen van het waardevolle Hellebos in Kampenhout zonder vergunning	26
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de hoge uitstroom van jonge leerkrachten uit het onderwijsberoep	29
ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeerschaos rond Antwerpen door de problemen met de Kennedytunnel	
ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeersellende door de werken aan de Kennedytunnel	
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Bent Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het onderhoud van tunnels, naar aanleiding van de problemen aan de Kennedytunnel	33
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werkomstandigheden in de jeugdhulp	
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de maatregelen voor de werkomstandigheden binnen de jeugdhulpvoorzieningen, naar aanleiding van de recente stakingsactie van de zorgsector	
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de door de minister aangekondigde extra personeelsinvesteringen in de integrale jeugdhulp	
ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beloofde extra personeel voor de jeugdhulp	38
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie – 1406 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	45

ONTWERP VAN DECREET betreffende het niet-dringend liggend zieken- vervoer	
– 1510 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	45
Artikelsgewijze bespreking	48
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag	
– 1514 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	48
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidië- ring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging	
– 1518 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	49
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting	
– 1533 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	49
Artikelsgewijze bespreking	56
ONTWERP VAN DECREET betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten	
– 1538 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	56
ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van het kwaliteitszorg- stelsel in het hoger onderwijs	
– 1550 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	57
Artikelsgewijze bespreking	61
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	61
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwer- kingsakkoord van 12 mei 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest be- treffende de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrij- willige deelneming van organisaties aan een communautair milieube- heer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681//EG en 2006/193/EG van de Commissie	
– 1406 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	62
ONTWERP VAN DECREET betreffende het niet-dringend liggend zieken- vervoer	
– 1510 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	62

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag – 1514 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	63
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging – 1518 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	63
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting – 1533 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	63
ONTWERP VAN DECREET betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten – 1538 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	64
ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs – 1550 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	64
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	64
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	66
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	66

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– *De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Herman De Croo, Kurt De Loor, Joris Poschet: ambtsverplichtingen;

Miranda Van Eetvelde: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Lies Jans: gezondheidsredenen;

An Moerenhout: zwangerschapsverlof.

TOESPRAAK van de heer Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie: 'De toekomst van Europa kan niet wachten.'

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de toespraak van de heer Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie: 'De toekomst van Europa kan niet wachten.'

Monsieur Juncker, soyez le bienvenu dans notre Parlement flamand. Ik heet natuurlijk ook minister-president Geert Bourgeois, de leden van de Vlaamse Regering, u allen, collega's en de geachte aanwezigen welkom. Ook de geachte gasten uit Luxemburg, chers visiteurs luxembourgeois, sehr geehrte Gäste aus Luxemburg: hartelijk welkom in ons Vlaams Parlement op deze Europadag.

Tot twee jaar geleden kenden wij hier in ons parlement de traditie om rond 9 mei een spreker uit te nodigen, die in een 'European State of the Union' zijn visie op Europa uitsprak. Met uw komst, mijnheer Juncker, doen wij meer dan deze traditie in ere herstellen.

Vanuit uw functie als voorzitter van de Europese Commissie verkeert u in de ideale positie om te antwoorden op de vragen en bezorgdheden van de verschillende nationale en regionale parlementen, die Europa mee gestalte geven. Met uw bezoeken van gisteren aan het Waals Parlement en vandaag aan het Vlaams Parlement erkent u ons statuut, dat evenwaardig is met dat van het federale parlement van ons land.

Wij beschouwen uw bezoek dan ook als een ideale gelegenheid om een directe lijn uit te gooien tussen onze regio en de Europese beleidsorganen.

Vlaanderen is natuurlijk vertegenwoordigd in het Europees Parlement, maar als Luxemburger beseft u ongetwijfeld ook dat de stem van kleinere regio's binnen Europa minder luid klinkt.

Vandaag kunnen wij onze vragen en bezorgdheden rechtstreeks aan een Europese leider voorleggen, en anderzijds kunt u ons toelichten welke voordelen het Europese project biedt voor een regio als de onze.

Dat laatste is geen overbodige luxe, want u beseft als geen ander dat de lappen-deken Europa meer dan ooit nood heeft aan een sterke en eendrachtige politiek in een wereld waarin de grootmachten momenteel te fors tegen elkaar opboksen.

Die eendracht binnen Europa staat nochtans ook op de helling, zeker als sommige landen of deelstaten de indruk krijgen dat Europa met twee maten en twee gewichten meet en dat niet alle lidstaten even streng beoordeeld worden. Dat kan het gezag van en het vertrouwen in de Europese Commissie aantasten.

Landen als Polen en Hongarije liggen onder vuur voor het gebrek aan respect voor sommige van de democratische waarden waarop de Europese Unie gebouwd is.

Als parlamentsvoorzitter liggen die fundamentele principes mij na aan het hart. Het is ongehoord dat in een Europese lidstaat de persvrijheid aan banden gelegd wordt, dat universiteiten gesloten worden of, erger nog, dat politici omwille van hun overtuiging achter de tralies kunnen belanden. (*Applaus bij de N-VA*)

De Europese Unie mag ook niet tolereren dat een van haar lidstaten troepen inzet tegen haar eigen bevolking.

Ik sta niet alleen met die mening, ons Vlaams Parlement heeft zijn houding tegenover de toestand in Spanje en Catalonië duidelijk geformuleerd in zijn resolutie van 4 oktober 2017: door het gebruik van geweld door de Spaanse autoriteiten ten strengste te veroordelen; door de Spaanse en Catalaanse regering op te roepen om een politieke dialoog op gang te brengen om een vreedvolle en democratische oplossing van het conflict te vinden; door er bij de internationale gemeenschap op aan te dringen om een bemiddelende rol te spelen tussen de Spaanse en Catalaanse regering om tot een vreedzame en duurzame oplossing te komen.

Aan dat laatste punt heeft minister-president Geert Bourgeois namens de Vlaamse Regering gevolg gegeven door een brief te schrijven aan de Verenigde Naties en aan de Europese Unie met de vraag om een faciliterende rol te spelen bij het opstarten van een politieke dialoog. U zult ons ongetwijfeld kunnen aangeven welke stappen de Europese Unie daartoe genomen heeft of nog neemt.

Geachte heer Juncker, u merkt dat wij, Vlamingen, al lang ijveren voor een Europa waarin de regio's met veel autonomie een constructieve rol kunnen vervullen.

Wij, Vlamingen, maakten samen met Luxemburg en Nederland deel uit van de Benelux, de kiem van het huidige Europa. Vlaanderen heeft zich altijd opgeworpen als een voorvechter van een sterk verenigd Europa, gestoeld op samenwerking tussen de volkeren uit de verschillende regio's.

Want kleinere entiteiten spelen wel degelijk een grote rol in Europa, dat hoorden we hier in november 2015 ook al uit de mond van de heer Markku Markula, toenmalig voorzitter van het Comité van de regio's, en dat blijkt uit de feiten.

Zo hebben Wallonië en voormalig minister-president Magnette van de Waalse Regering bij de afwikkeling van de CETA-handelsovereenkomst (Comprehensive Economic and Trade Agreement) getoond hoezeer een regio kan wegen op het internationale beleid van Europa en hoe verregaand de macht van de Belgische deelstaten kan zijn.

Zo heeft het ons verheugd te merken dat de 'Vision of the future of Europe', uitgewerkt door het Baskenland, mede gebruikt zal worden als Europees uitgangspunt voor de discussie over de tewerkstelling van de toekomst op de G7-top van 8 en 9 juni in Canada.

En zo heeft het delicate dossier van de brexit onderstreept dat men niet goedschiks kan voorbijgaan aan de regio's. Die Britse uitstap is niet alleen een knauw gebleken voor de Europese Unie als geheel, de voorstanders van de brexit negeren ook eigen regio's zoals Schotland, Wales en Noord-Ierland, die wel inzien dat een grote Unie uiteindelijk voordelen biedt voor iedere Europeaan. Die brexit

heeft overigens ook verregaande gevolgen voor Vlaanderen, want wij zijn de naaste burens van de Britten.

Geachte heer Juncker, ik wil de Europese Commissie en de Europese instellingen in het algemeen bedanken voor hun erkenning van de specifieke positie van de deelstaten en de deelstaatsparlementen in België.

Maar ook hier is nog ruimte voor verbetering, wat ik wil illustreren met één voorbeeld: zo maakt de Vlaamse Regering in het kader van het Europees Semester en de Europa 2020-doelstellingen jaarlijks een Vlaams Hervormingsprogramma op, dat uitgebreid in het Vlaams Parlement besproken wordt en integraal deel uitmaakt van het Nationaal Hervormingsprogramma. Deze intensieve betrokkenheid van het Vlaams Parlement bij de opmaak van het Vlaams Hervormingsprogramma wordt door de diensten van de Europese Commissie als een goede praktijk erkend.

We merken echter telkens bij de uitgebreide bespreking van dit plan in het Vlaams Parlement dat de Europese Commissie in haar landenrapport en in haar landenspecifieke aanbevelingen te weinig rekening houdt met de regionale verschillen en het specifieke beleid van elk van de Belgische deelstaten.

Geachte heer Juncker, graag geef ik u nu het woord om ons een beter inzicht te geven in de koers die de Europese Unie momenteel vaart om op ons continent een toekomst vol welvaart en welzijn te garanderen. *(Applaus)*

Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie: Voorzitter, geachte parlementsleden, dames en heren, om te beginnen wil ik u hartelijk bedanken voor uw uitnodiging. Het doet mij genoegen u op de Dag van Europa toe te spreken in de stad Brussel, die onlosmakelijk verbonden is met het Europese avontuur. Ik wil graag hulde brengen aan de Belgen, die samen met de Luxemburgers en onze Nederlandse vrienden een voortrekkersrol hebben gespeeld bij de Europese integratie.

Ik ben altijd van mening geweest dat wij, als we het over Europa hebben, de geschiedenis in ogenschouw moeten nemen, omdat wij niet kunnen begrijpen wat is, wanneer we niet weten wat was. Helaas doen we dat maar heel zelden. Laten we deze dag dus aangrijpen om terug te blikken op de ongelooflijke weg die Europa de afgelopen decennia heeft afgelegd.

Er zijn veel redenen om trots te zijn op Europa: trots op de successen en trots op de prestaties van de Europese Unie sinds het begin van de jaren 50 van de vorige eeuw.

We mogen echter niet op onze lauweren rusten. We moeten vooruitgaan, en beter vooruit, omdat we het beter kunnen en moeten doen. We mogen ook nooit vergeten dat Europa niet vanzelfsprekend is. Europa is geen verstandsgegeven, Europa was en blijft een bewuste keuze, Europa is een dagelijks werk.

Wanneer we het over Europa hebben zoals het is, moeten we ook altijd kijken naar de kansen die de toekomst voor Europa biedt. Ik ben mij ten volle bewust van de omvang van de enorme uitdagingen die ons te wachten staan. Mondialisering, terrorisme, een volatiele geopolitieke omgeving, migratie en de impact van nieuwe technologieën op de samenleving en de werkgelegenheid hebben ingrijpende gevolgen voor het dagelijkse leven van de Europeanen.

Maar ondanks hun omvang zijn deze uitdagingen niet onoverkomelijk. En het is aan ons om vanaf nu grip te krijgen op de grote veranderingen in onze wereld. Ik denk daarbij in het bijzonder aan de ecologische transformatie en de digitale revolutie. Toekomstige generaties moeten ten volle kunnen profiteren van de nieuwe kansen die deze veranderingen bieden.

Deze dag is ook een gelegenheid om ons eraan te herinneren welke weg er nog te gaan is tot de top die precies over een jaar zal worden gehouden in Sibiu, ook bekend als Hermannstadt. Op die top moeten de nodige besluiten worden genomen voor een meer verenigd en sterker en democratisch Europa, een Europa dat dan 26 lidstaten zal tellen aangezien het Verenigd Koninkrijk onze Unie zal verlaten. Maar de brexit, hoe betreurenswaardig en pijnlijk ook, kan de Europese Unie niet tegenhouden op weg naar de toekomst. We gaan door, we moeten doorgaan.

Voorzitter, dames en heren parlementsleden, ik wou beginnen in het Nederlands en u zult gehoord hebben dat dat niet perfect is. Maar het is wel de taal van de Vlamingen, en door te starten in het Nederlands wou ik eer betuigen aan de Vlaamse burgers en aan Vlaanderen. De taal is belangrijk voor de identiteit een volk. Mensen worden samengebracht door eenzelfde literatuur en filosofie, dankzij het gebruik van dezelfde taal. Nederlands is een belangrijke taal, het is een nationale taal in dit land, daarom heb ik mijn uiteenzetting aangevangen in het Nederlands.

Vlaanderen is voor mij geen neutraal terrein. Luxemburg leeft in onmiddellijke nabuurschap met Wallonië, maar wij houden evenveel van Vlaanderen. Ik breng ook wat dagen door in Middelkerke, om te rusten. Ik ken dus 'la Flandre profonde', Vlaanderen heeft weinig geheimen voor mij. Maar ik ben hier niet gekomen om u te onderhouden over mijn toeristische avonturen aan de kust, hoewel ik de Vlaamse kust sterk op prijs stel, maar om u over Europa te spreken.

Ik hecht veel belang aan de dialoog met de nationale parlementen en met de deelstaatparlementen, die de zelfde legitimiteit hebben als de nationale. Gisteren was ik in Namen en heb ik het Waals Parlement toegesproken. Ook het federale parlement heb ik bezocht en vandaag ben ik bij u.

Toen ik mijn functie heb opgenomen, heb ik gevraagd aan mijn commissarissen – als u mij deze overdreven bezitterige uitdrukking toestaat – om niet opgesloten te blijven in de bunker van Berlaymont, maar om in Europa rond te reizen en de burgers te bezoeken. We hebben tot nu toe 500 burgerdialogen georganiseerd in de 28 lidstaten van de Europese Unie. De commissarissen en ikzelf hebben zeker 778 bezoeken gebracht aan nationale parlementen. De commissarissen hebben 22 keer het woord genomen voor het Belgische nationale parlement en de deelstaatparlementen hier. Een goed jaar geleden hebben we een witboek gepubliceerd over de toekomst van Europa. Dat kan worden voorgelegd aan degenen die willen deelnemen aan het debat. De Commissie heeft, in tegenstelling tot haar gewoonte, hier geen taak willen voorschrijven of opleggen. Ze wil wel meerdere opties voorleggen aan de nationale en deelstaatparlementen en de burgers, voor zover ze daar belangstelling voor hebben. Wij wensen dat het witboek grondig wordt besproken.

Voorzitter, minister-president, toen ik mijn functie heb opgenomen, heb ik een leidmotief aangekondigd. Ik heb gezegd: 'Europe has to be big on big things, and small, modest on smaller things.' Dat had als gevolg dat de Commissie die ik voorzit, een 20-tal initiatieven per jaar naar voren schuift, terwijl de vorige Commissies soms meer dan 130 initiatieven per jaar hebben gelanceerd. Ik zou willen dat we de zaken doen op een manier dat de Europeanen niet de indruk krijgen dat we ons mengen in hun dagelijks leven. Een van de redenen waarom de Europese Unie de steun van de bevolking verloren heeft, is dat de Europese Unie, en dus ook de Commissie, nog altijd de indruk wekt dat we ons met alles bezighouden in plaats van met grote dossiers die de actualiteit vormen en het ritme van de nabije toekomst bepalen.

Op dat moment heb ik er nog aan toegevoegd – en sommigen hebben dat niet op prijs gesteld – dat ik tegen de idee was waarbij wordt gezegd dat de Europese Unie de Verenigde Staten van Europa moet worden. Dat is niet mijn visie. Wij zijn allen – Vlamingen, Belgen, Luxemburgers, Beieren, Catalanen – Europeanen,

maar wij houden er niet van dat men ons de onmiddellijke nabijheid ontnemt. Wij houden van onze nationale en regionale tradities, wij houden van onze respectieve literatuur, wij houden sinds onze geboorte ook van het landschap waarin we opgegroeid in een bepaald landschap waarvan we houden. We mogen niet de indruk geven dat de Europese Unie op weg is naar etatisering. Dat is een slecht concept, dat we moeten bestrijden.

Zodra ik mijn functie heb opgenomen, heb ik een investeringsplan gelanceerd. Ik had immers vastgesteld, voor ik in Brussel was, dat Europa geen investeringen meer deed. Zelfs vandaag, na alle inspanningen die er gedaan zijn, is het niveau van de overheidsinvesteringen nog steeds lager dan in 2007, voor het begin van de grote crisis. We hebben dan het zogenaamde plan-Juncker gelanceerd – dat wordt nu niet langer zo genoemd. Toen ik dat plan lanceerde, tegen alle adviezen van mijn wijze entourage in, dacht men dat het sowieso een mislukking zou worden. Het werd dus het plan-Juncker genoemd omdat men het de naam wou geven van diegene die verantwoordelijk zou zijn voor de mislukking. Maar het functioneert en heet voortaan het Europees Fonds voor strategische investeringen, maar eigenlijk is het precies hetzelfde. Als het een mislukking was geworden, zou het nog steeds het plan-Juncker zijn geweest, maar het is nu een succes en de naam werd veranderd.

Tot op heden heeft het plan in de 27 lidstaten van de Europese Unie geleid tot investeringen ter waarde van 285 miljard euro. Medio 2018 zullen we het geplande volume van 315 miljard euro bereikt hebben, en in 2020 zal het investeringsvolume, gegenereerd door dit plan, 500 miljard euro bereiken. 6 miljard euro aan investeringen werden in België gegenereerd dankzij dit plan.

Omdat we ons willen focussen op de grote dossiers, gaan we de digitale unie lanceren. Dat is niet zomaar een project onder alle andere. Het is een belangrijk project omdat het een grote toegevoegde waarde heeft: er wordt jaarlijks 435 miljard euro geïnvesteerd in Europa, wat tot enorm veel groei leidt. Omdat we niet afhankelijk mogen blijven van de wil van anderen, met name van de Russische federatie, zullen we ook de energie-unie realiseren. We zetten ook ons werk verder voor de voltooiing van de kapitaalmarkt.

En dat is er ook de vaak gecontesteerde intentie om het netwerk van onze handelsakkoorden met de rest van de wereld uit te breiden. Ik weet wel dat diegenen die kritiek uitoefenen op de Commissie talrijk zijn, als zou ze de vrijhandel voorstaan, neoliberal zijn, onderworpen aan het kapitaal, de regels van het grote wereldkapitaal gehoorzamen. En dat terwijl er goede redenen zijn om ons netwerk van handelsakkoorden uit te breiden. Waarom?

Ten eerste keren de Verenigde Staten – we hebben het gisteren nog gezien, rond een ander onderwerp – de rug keren naar multilaterale relaties met een verbetering die alleen maar kan verbazen. Ze willen niet meer samenwerken met de rest van de wereld. Daarom is er over heel de wereld een sterke vraag naar Europa. Alle verre bezoekers die ik ontvang, zouden willen dat Europa ook tegemoetkomt aan de verwachtingen van anderen. Alle anderen willen met ons samenwerken, zelfs op commercieel vlak. We moeten op dat vlak de Verenigde Staten vervangen, die als internationale speler aan kracht, en dus op lange termijn aan invloed hebben ingeboet.

Ten tweede is buitenlandse handel belangrijk, omdat 30 miljoen banen in Europa er rechtstreeks van afhangen. Een baan op zeven is afhankelijk van de groei van onze handelsvolumes met de andere delen van de wereld. Een miljard euro meer qua uitvoer vertaalt zich in Europa in de netto creatie van 14.000 banen. Nochtans ben ik geen naïef, blind voorstander van de vrijhandel. Het kapitalisme moet grenzen kennen. Men moet dus niet buigen voor de belangen van de grote bedrijven en

van het grootkapitaal. Ik ben geen naïef voorstander van de vrijhandel, want ik wil dat, als we handelsakkoorden afsluiten met anderen, zij onze normen, onze waarden, onze principes, wat wij doen respecteren.

Ik weet goed dat de Commissie vaak wordt bekritiseerd omdat ze in het geheim zou onderhandelen over handelsakkoorden, omdat ze niemand iets zou zeggen, omdat ze haar intenties zou verbergen. Dat was nooit het geval, althans toch niet sinds ik er ben, maar ik heb beslist om de mandaatsvoorstellen publiek te maken die de Europese Commissie aan de Raad van Ministers zendt met het oog op het beginnen van onderhandelingen, zodat iedereen zou weten wat de Commissie denkt. De lidstaten waren niet erg enthousiast toen ze zagen dat de Commissie die voorstellen publiceert, want daardoor konden ze de Commissie niet meer van alle kwaad betichten. Omdat ik er genoeg van had, wou ik dat iedereen precies zou weten waarover het gaat als de Commissie haar voorstellen doet. Voortaan worden sinds enkele maanden al onze mandaatsvoorstellen gepubliceerd, opdat de nationale en regionale parlementen en de sociale partners er een blik op zouden kunnen werpen. Sinds we die mandaatsvoorstellen publiceren, is er nooit een reactie van de ene of de andere gekomen. Het is alsof men niet houdt van het idee dat de Commissie transparanter is geworden. Dat is jammer.

Ik wil een open Europa. Het is niet nodig om hier in het Vlaams Parlement uit te leggen waarom Vlaanderen, dat de blik op de wereld heeft gericht, en Europa in goede omstandigheden en met veel voorzorgen handelsakkoorden moeten afsluiten. Europa moet open zijn, maar niet blootgesteld. Ik wil immers dat Europa voor alles een Europa is dat beschermt, dat de burgers en de essentiële belangen van de Europese Unie beschermt. Dat Europa beschermt, tonen we van tijd tot tijd aan. Toen Caterpillar besliste zijn bedrijf te sluiten, heb ik over de zaak gediscussieerd met de Waalse sociale partners en de Waalse minister-president, en hebben we ervoor gezorgd dat de werknemers van Caterpillar zouden kunnen genieten van 4,6 miljoen euro aan steun via het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering, dat sommige lidstaten wilden afschaffen. De Commissie heeft er sterk op aangedrongen dat dat instrument zou blijven. We staan de regio's in transitie bij, regio's die zich moeten aanpassen aan het ritme van de nieuwe industrialisatie, aan het ritme van de globalisering die van overal ons afkomt. We zijn er dus om technische en financiële steun te verlenen aan die regio's.

We hebben hetzelfde gedaan als het gaat over de detachering van werknemers. Ik weet dat dat een probleem is dat ook in Vlaanderen rijst, want er zijn veel gedetacheerde werknemers die actief zijn, die werken in Vlaanderen. We hebben het principe ingevoerd van eenzelfde salaris voor hetzelfde werk op dezelfde plaats. Ook dat is een principe dat deel moet uitmaken van de Europese waarden en principes.

We hebben recent een Europese pijler van sociale rechten gelanceerd, tijdens de speciale bijeenkomst van de Raad in Zweden. Ik vind immers dat de afwezigheid van een sociale dimensie in de Europese constructie op meer dan een manier het verlies in geloof in de EU verklaart dat de Europese burgers tonen. Europa is niet alleen een markt en niet alleen een munt. Europa moet ook een sociale ruimte zijn waar de Europese werknemers zich goed voelen. We gaan geen Europa bouwen tegen de werknemers. Dat gaat niet. De werknemers behoorden tot de grootste voorstanders van de Europese constructie. Als we hun steun verliezen, zal de Europese Unie niet verder kunnen. Ik zou dus willen dat de regeringen die die verklaring over de pijler van sociale rechten hebben onderschreven, ze niet beschouwen als een gedicht dat ze graag horen: het is ook geen muziekstuk, het is een eis van elke dag om het sociale Europa eindelijk waar te maken.

Dezelfde opmerking heb ik in verband met de fiscaliteit. Wij zouden willen dat de winsten worden belast daar waar ze worden gerealiseerd. Multinationals mogen niet rondreizen in Europa om te kiezen voor de adressen die fiscaal het interessantst

zijn. We hebben ook voorstellen gedaan in die zin. We hebben aan de Raad het voorstel gedaan om de grote reuzen van het internet correct te belasten, wat vandaag niet het geval is. Kmo's betalen gemiddeld 30 procent belasting, terwijl de grote reuzen van het internet belastingen betalen die lager liggen dan 10 procent. Dit is onaanvaardbaar. Dat kan niet langer zo verder.

In feite is Europa een heel klein continent. Wij weten dat niet, maar de anderen weten het wel. Europa, de Europese Unie, heeft een grondgebied van 5,5 miljoen vierkante kilometer. Rusland, rechtstreekse buur, heeft 17,5 miljoen vierkante kilometer. We zijn heel klein. Ons economisch gewicht wordt gecorrigeerd naar onderen toe. Europa, de Europese Unie, vertegenwoordigt vandaag 25 procent van de globale toegevoegde waarde. Over enkele jaren zal dat dalen onder de 20 procent, tot 15 procent. We zijn dus klein, we verliezen economisch macht en dus ook invloed.

Vanuit demografisch oogpunt vertegenwoordigden we 25 procent van de wereldbevolking aan het begin van de 20e eeuw, maar dat zal teruglopen tot 4 procent aan het eind van deze eeuw: 4 procent Europeanen op een wereldbevolking van 10 miljard levende wezens.

We zijn dus een klein continent, we verliezen aan economische invloed en bijgevolg ook aan politieke invloed en op demografisch vlak worden we ook steeds zwakker. Het is dus niet het moment om Europa opnieuw te verdelen in nationale of regionale categorieën, we moeten ons focussen op het essentiële dat we samen kunnen doen. Want als we dat niet samenwerken, zal er niets gebeuren. Geen enkele lidstaat van Europa is immers sterk genoeg om de concurrentie aan te kunnen met de andere delen van de wereld. Over twintig jaar zal er geen enkele Europese lidstaat meer zijn die meer dan 1 procent van de wereldbevolking vertegenwoordigt. Geen enkele lidstaat zal lid zijn van de groep van de geïndustrialiseerde landen van de G7. Het moment is dus gekomen om ons te focussen op de essentie.

Dat is de reden waarom we onze houding, ons gedrag moeten aanpassen op het vlak van buitenlands beleid. Het is niet redelijk dat we in een steeds ingewikkelder wereld, een wereld met veel crisissen, unaniem moeten beslissen over buitenlands beleid. Dat is niet langer mogelijk. Als één regering niet akkoord gaat met een voorstel op het vlak van buitenlands beleid, kunnen we niet verder. Griekenland verzet zich tegen de veroordeling van China op het vlak van zijn gedrag in de zuid-Aziatische oceanen. Hongarije verzet zich tegen de goedkeuring van een pact van de VN tegen migratie, en Europa kan niets zeggen. Zo komen wij belachelijk over. Daarom zullen de grote lijnen van het buitenlands beleid voortaan met een meerderheidsbeslissing moeten worden uitgezet. En we kunnen dat, want het Verdrag van Lissabon staat dat toe. Het bepaalt dat de Europese Raad unaniem kan beslissen dat men voortaan op bepaalde vlakken – Ik heb het buitenlands beleid genoemd, ik zou het ook kunnen hebben over de fiscaliteit –, met een gekwalificeerde meerderheid beslist. Ik zou willen dat de lidstaten deze beslissing nemen.

Ik zou ook willen dat de lidstaten – er zijn er een aantal moeilijke, maar er zijn er ook aangename, zoals België – het snel eens worden over het financiële kader voor de toekomst. Een of twee weken geleden was er een voorstel van de Commissie waarbij een begroting wordt voorgesteld met een volume van 1135 miljard euro. Daarbij wordt het begrotingsvolume van 1,03 naar 1,1 procent van het Europees bruto nationaal inkomen gebracht. Gejoel en tandengeknars overal in Europa. Sommigen vinden dit project te ambitieus, anderen vinden het maar niets en vinden dit een begroting zonder ambitie. Als wij heel nauwgezet hadden geluisterd naar de vraag om het bestaande beleid te handhaven – het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het cohesiebeleid – en de nieuwe prioriteiten van Europa toe te voegen waarmee de lidstaten herhaaldelijk hebben ingestemd, dan waren we uitgekomen op een begroting van 2 procent van het bruto binnenlands

product van Europa. Ik wilde een begroting van die omvang niet voorstellen, want die zou onmiddellijk zijn weggestemd door de lidstaten, zelfs door het Europees Parlement, dat de begrotingsambitie van Europa wilde beperken tot 1,3 procent van het bruto binnenlands product van de Europese Gemeenschap.

We voeren nieuwe middelen in, ten belope van 22 miljard euro. Het gaat dan over een heffing op plastic, een gemeenschappelijke aanslagvoet voor vennootschappen en over andere gelijkaardige voorstellen. We zeggen al decennialang dat Europa nieuwe eigen middelen nodig heeft. Wij stellen die voor, en ik zou willen dat zij die akkoord gaan met de verdergaande ambities van Europa, dit goedkeuren.

We hebben ook de grote prioriteiten van morgen begroot. De begroting voor een groot jongerenprogramma, Erasmus+, gaan we verdubbelen, tot 33 miljard euro. Jongeren moeten met Europa verzoend worden. Jongeren moeten kunnen reizen en studeren in Europa, en niet alleen in eigen land. Hoe beter men zijn burens en partners kent, hoe gemakkelijker het wordt om een akkoord te bereiken over de grote Europese projecten. Erasmus+ is op meerdere vlakken een groot succes. De leden van mijn kabinet hebben bijna allemaal het Erasmusproject gevolgd en praten vier of vijf talen dankzij hun passage in verschillende landen. Ik heb het nog niet exact opgeteld, maar tot op vandaag zijn uit relaties tussen mensen die het Erasmusproject hebben gevolgd, 1,2 miljoen kinderen geboren. Dat is de grootste bijdrage van de Commissie aan de demografische ontwikkeling. Het is een groot programma voor het continentale libido dat de Commissie heeft gelanceerd, en ik zou dan ook willen dat dit programma wordt voortgezet.

Een andere grote prioriteit van de commissie is het digitale Europa. Wij zullen de begroting daarvoor vermenigvuldigen met 9 tot op 12 miljard euro.

De bescherming van onze buitengrenzen is een eis van alle regionale en federale parlementen. Wij zullen het budget daarvoor optrekken tot 33 miljard euro. Vandaag is dat exact 13 miljard euro. Dat zal ons toelaten onze buitengrenzen beter te beschermen, met meer personeel dan we nu hebben. Op dit moment zijn er 1250 bewakers aan de buitengrenzen, we zullen dat aantal optrekken tot 10.000. Dat betekent dat de controle bij de binnengrenzen, de grenzen tussen de landen, zo snel mogelijk kan verdwijnen. Wie zijn buitengrens bewaakt, moet de binnengrens niet langer bewaken.

Wat het onderzoeksbudget betreft, hebben we in vergelijking met anderen enorme verhogingen. Dat budget zal met 50 procent worden verhoogd tot 100 miljard euro. Dat is belangrijk beleid. Europa moet aanwezig zijn als het erop aankomt de toekomst te ontdekken en moet aanwezig zijn terwijl grote zaken gebeuren. Het budget voor onderzoek en innovatie moet dus absoluut stijgen.

Europa had, ten onrechte, geen defensiebeleid. Ik ben niet voor de militarisering van de EU. Dat zou ons niet lukken en het is ook niet nodig. Ik weet wel dat de Amerikaanse president zou willen dat iedereen 2 procent aan zijn defensiebeleid zou besteden. Maar ik wil u zeggen: er zijn zaken die samengaan. Het defensiebeleid, de militaire inspanningen en de ontwikkelingshulp: dat is beleid dat samengaat. Ik stel vast dat veel Europese landen het budget voor hun samenwerkingsbeleid verminderen, terwijl de lidstaten dat net zouden moeten verhogen zoals Luxemburg, dat 1,02 van zijn bbp aan samenwerkings- en ontwikkelingspolitiek besteedt. Het ontwikkelings- en samenwerkingsbeleid, de politiek van het partnerschap, met name met Afrika, is een belangrijke zaak. We mogen geen navelstaarders worden die geen hart meer hebben en hun blik niet meer op anderen richten. Het defensiebeleid en het samenwerkingsbeleid dragen allebei bij tot de mondiale stabiliteit. Het gaat niet enkel om de militaire uitgaven. De uitgaven voor het samenwerkings- en ontwikkelingsbeleid dragen ook bij aan de wereldstabiliteit.

Wat het defensiebeleid betreft, moet er een geheel zijn van wijze en doordachte regels. Waarom? In Europa zijn er 177 bewapeningstypes, in de VS zijn er dat 30. In Europa zijn er 17 tankmodellen, in de VS 1. We hebben meer bedrijven die helikopters produceren dan regeringen die helikopters kunnen kopen. Indien die militaire en openbare defensiemarkten meer zouden samenwerken, zouden we een economische sector kunnen creëren met een omzet van 25 tot 100 miljard euro per jaar. We zouden dat moeten doen. Dat is de reden waarom we voor de volgende budgettaire periode 13 miljard euro aan het defensiebeleid hebben toegewezen.

Bovendien moeten we innoveren op het vlak van instrumenten die we in gang kunnen zetten om behoeftes aan te pakken die steeds dringender worden. In ons begrotingsvoorstel hebben we een steunprogramma voorgesteld voor die landen die structurele hervormingen moeten doorvoeren. En er zijn veel landen die meer inspanningen moeten leveren inzake structurele hervormingen. We hebben hiervoor voorzien in een financiële begeleiding van 25 miljard euro. Er staat een stabilisatiefonds ter beschikking van de lidstaten dat ons toelaat te vechten tegen asymmetrische schokken die van buitenaf op ons afkomen. Voor dat doel hebben we in 30 miljard euro voorzien.

De investeringen en de groei hebben zich overal in Europa hersteld. Alle landen zitten in een groeimodus. Ons tewerkstellingspeil ligt hoger dan ooit tevoren, het is hoger dan in de VS. We creëren werkgelegenheid. Maar de investeringen kennen nu een pauze die niet kan worden vergeleken met wat we hebben aange troffen toen we ons werk hebben aangevat maar die niettemin substantieel blijft. Om die reden stellen we op budgettair vlak voor te voorzien in een Europees investeringsfonds van 15,2 miljard euro. Dat zal ons in staat zou stellen nieuwe financiële instrumenten in gang te zetten en in de periode 2021-2027 in totaal 650 miljard euro aan investeringen te genereren.

Ik zou dus een Europa willen dat beschermt, investeert en krachtadiger wordt inzake buitenlands beleid.

En dan is er het probleem van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en het regionaal cohesiebeleid. Als er nieuwe prioriteiten in het budgettair kader moeten worden ingepast, moet er langs alle kanten bespaard worden. Dat doen we, met name in het gemeenschappelijk landbouwbeleid en in het cohesiebeleid. Mij was gevraagd om een slachting aan te richten, om alle verzuchtingen van de Europese landbouwsector terzijde te schuiven. Dat hebben we niet gedaan, we hebben voorgesteld om het gemeenschappelijk landbouwbeleid met 5 procent te laten inkrimpen en de rechtstreekse betalingen met gemiddeld 3,9 procent te laten dalen. De landbouwbegroting blijft nog wel het belangrijkste onderdeel van de Europese begroting: we spenderen 365 miljard euro aan het landbouwbeleid.

Maar het voorstel van de Commissie wordt soms erg onnauwkeurig weergegeven. Wat de rechtstreekse betalingen betreft, hebben we de plafonnering van de steun geïntroduceerd. Dat betekent dat hoe groter het landbouwbedrijf is, hoe minder rechtstreekse betalingen het zal ontvangen. De steun via rechtstreekse betalingen wordt geplafonneerd op 60.000 euro per landbouwbedrijf. Algemeen worden de rechtstreekse betalingen ook op een degressieve manier georganiseerd. Daar komt nog een element van flexibiliteit bij doordat het de lidstaten of hun deelstaten zijn die bepalen wat de nationale impact is van de Europese landbouwbegroting. Ofwel worden er middelen besteed vanuit de eerste pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, ofwel worden er middelen weggetrokken uit de tweede pijler voor de plattelandsontwikkeling om ze aan de landbouwbedrijven toe te kennen. Als we dat goed aanpakken, zullen kleine bedrijven daarbij niets verliezen, hun rechtstreekse betalingen kunnen ongewijzigd blijven. Maar dat is geen beslissing van de Commissie, het zijn de lidstaten die dat bepalen en die het landbouwbeleid concreet uitvoeren.

Het cohesiebeleid zal met 7 procent verminderen. Op het moment dat de Commissie haar sectoriële voorstellen zal publiceren, zal duidelijk worden wat dat precies inhoudt. Het cohesiefonds zal toch nog 273 miljard euro bedragen voor de komende financiële periode. Mij was gevraagd om het cohesiebeleid voor de rijke landen en regio's helemaal stop te zetten. Dat wou ik niet doen. Ik wou de regio's in transitie binnen het cohesiebeleid houden, en ik wou de regio's die het beter doen dan andere niet uitsluiten. Wie het beter doet dan een andere, mag daarvoor niet gestraft worden. Wel zullen de meer welvarende regio's, die wellicht beter presteren dan andere, moeten begrijpen dat er minder middelen ter beschikking zijn. Maar ook op dat gebied wordt het geen bloedbad.

Veel Europeanen houden van het cohesiebeleid zonder het te kennen. Ik reis doorheen Europa en zie tal van projecten die met Europese steun zijn gefinancierd. Maar niemand weet dat omdat de nationale regeringen hun burgers voorhouden dat zij die financieren en niet de EU. Soms worden er verkeerdelijk middelen uitgegeven vanuit het cohesiebeleid omdat ze aangewend worden voor projecten die wel nodig zijn, maar die de regio's zelf voor hun rekening kunnen nemen. Zo ontdekte ik dat de Europese Commissie via de cohesiebegroting fietspaden in Beieren financiert. Is het echt nuttig dat de Portugese, Spaanse, Letse of Litouwse belastingbetaler fietspaden in Beieren mee financiert? Beieren is een rijke regio en kan dat wellicht best zelf.

Mijnheer de voorzitter, ik zal het hierbij houden. Ik wil niet te uitvoerig worden, met als mogelijk gevolg dat mijn toehoorders op een bepaald moment niet meer naar mij luisteren. Leve Vlaanderen en leve Europa! (*Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld, sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, geachte heer Juncker, ook in naam van mijn fractie wens ik u oprecht te danken voor uw aanwezigheid in ons Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement is binnen onze federale constructie exclusief bevoegd voor heel wat zaken waar ook de Europese Unie zich over uitsprekt. Vanuit die positie spreken wij ons rechtstreeks uit over het Europese beleid.

Heel wat verwezenlijkingen van de Europese Unie zijn een absolute meerwaarde voor onze Vlaamse samenleving. Dat was zestig jaar geleden zo voor onze ouders en grootouders, en dat is vandaag nog zo voor ons. Als N-VA willen wij er vanuit een constructief-kritische houding toe bijdragen dat dit ook in de toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen het geval kan zijn. Voor een kleine open economie als de Vlaamse, zorgen vooral de interne markt en het vrij verkeer voor een ongekende opbouw van welvaart en jobs. In dit kader dringen wij als Vlaams Parlement met aandrang aan op een goede afloop van de Brexit.

De steun voor het Europees samenwerkingsproject is in vergelijking met andere landen in Vlaanderen altijd relatief hoog geweest, maar die steun is bij onze Vlaamse medeburgers steeds meer omgeslagen in twijfel. De geloofwaardigheid van de Unie staat door haar eigen toedoen in heel Europa onder druk. Wij verwachten van de Unie geen zweverige theorieën, geen droomkastelen of steriele debatten, maar concrete resultaten op het terrein. Ik was in die zin dan ook aangenaam verrast dat u daarnet bevestigde dat u geen voorstander bent van een 'Verenigde Staten van Europa'.

Voor mijn partij zijn drie beleidsdomeinen daarbij primordiaal. Dat is eerst en vooral een kordaat asiel- en migratiebeleid, terreurbestrijding en onze sociaal-economische welvaart. Maar het Europees project is meer dan dat. De Europese Unie is meer dan een verzameling van consumenten en producenten, het is ook een waarde-unie. Het is onze plicht en de plicht van de Europese instellingen om

onze gedeelde waarden actief te verdedigen. Dat geldt boven alles voor onze democratische verworvenheden en de rechtsstaat. Het is bijzonder jammer, mijnheer Juncker, dat net daar, op dit meest gevoelige punt, de Europese Commissie en Raad tekortschieten bij het niet-veroordelen van de repressieve houding van de Spaanse overheid in de Catalaanse kwestie. (*Applaus bij de N-VA*).

Wat voor Polen en Hongarije wel kan, lijkt niet te lukken voor de Spaanse politieke geestesgenoten van de huidige Europese bestuursploeg. We zien de Europese Unie graag, maar we moeten ook eerlijk kunnen zijn tegenover elkaar. Collega's, laat het duidelijk zijn: het gaat mij in dezen niet om het Catalaanse vraagstuk 'an sich', maar over de waarden die wij als Europese Unie uitdragen. Toen honderden vreedzame Catalaanse burgers brutaal in elkaar werden geslagen, bleef het oorverdovend stil bij alle Europese beleidsmakers. Nog steeds wendt u het hoofd af van de verkozen politici die reeds maanden opgesloten zitten in Spaanse gevangenissen, behandeld als criminelen omdat zij het mandaat dat zij van de kiezer kregen, uitvoerden.

De moed van politici wordt afgemeten aan de mate van optreden tegen onrecht dat burgers van onze Unie wordt aangedaan. Wij hadden op meer, veel meer moed gehoopt van u en de Europese Unie. Maar u hebt zich jammer genoeg gehuld in stilzwijgen, door de ogen te sluiten voor de schendingen van onze waarden door de Spaanse staat. Wij betreuren dat uw stilzwijgen in de Catalaanse kwestie de erosie toont van de geloofwaardigheid van de Europese Unie als verdediger van de democratische basiswaarden van onze Europese Unie en alles waar die voor staat.

U laat hierdoor alle Europeanen in de steek. In de Europese Unie waar mijn kinderen in opgroeien, tolereren we geen brutaal politiegeweld tegen vreedzame burgers. We tolereren niet dat democratisch verkozen politici worden opgesloten. Dit parlement had wel de moed om te doen wat uw Commissie naliet en veroordeelde uitdrukkelijk dit politieke geweld waar Spanje zich schuldig aan maakt. Wij dringen nog steeds aan op politieke dialoog en overleg. (*Applaus bij de N-VA*)

Het is goed, mijnheer Juncker, dat u hier vandaag aanwezig bent geweest, om daar een voorbeeld aan te nemen. Dank u wel. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, collega's, er valt zeker kritiek te geven op hoe Europa werkt. Maar als we alleen nog maar kritiek hebben, riskeren we het kind met het badwater weg te gooien. Want dat is wat de Britten is overkomen met de brexit. In deze tijden van euroscepticisme is het belangrijker dan ooit dat wij als Vlaanderen onze pro-Europese koers aanhouden en hernieuwen. En ja, Europa is niet perfect, maar het is nog altijd het beste idee dat we hebben om ons te beschermen tegen allerlei onheil.

Ik behoor tot de generatie die nooit oorlog gekend heeft, zelfs geen Koude Oorlog. Wel, we moeten vandaag vaststellen dat er aan de grenzen van Europa opnieuw onrust heerst. In het oosten zijn er de tanks van Poetin, in het zuiden woedt een burgeroorlog, in Syrië en Libië, in het westen worden we geconfronteerd met de onvoorspelbaarheid van het stabiele genie in het Witte Huis. Daar-tegenover is Europa nog een baken van stabiliteit in de wereld. Europa is de prijs van een kopje koffie per dag meer dan waard.

Maar ook binnen Europa staan we voor immense uitdagingen. Er is nog altijd de dreiging van het extremisme. We moeten ons steeds meer zorgen maken over het populisme. We kunnen in Europa niet tolereren dat de rechtsstaat en de vrije media worden beknot. Wie de Europese spelregels niet respecteert, moet ook niet rekenen op Europese subsidies.

Voorzitter, Europa moet goed luisteren naar de bezorgdheden van de mensen, maar het moet vooral oplossingen bieden. Daarom steunen wij de Europese plannen om het aantal grenswachten op te trekken van duizend naar tienduizend. Want pas als onze grenzen weer onder controle zijn, zal de roep naar het bouwen van muren stilvallen.

We mogen niet dezelfde fout maken als in de jaren dertig, en vervallen in protectionisme. Europa moet verder gaan op het pad van de vrijhandel en tegelijkertijd strijden tegen alle vormen van dumping. Multinationals moeten dezelfde lasten betalen als lokale ondernemers. Ook onze lokale landbouwers moeten wij blijven steunen. En sinds kort, als Europeanen hier komen werken, moeten zij dat doen aan hetzelfde loon als de mensen hier. Dat hebben we te danken aan eurocommissaris Thyssen, die doorgezet heeft tegen alle sceptici in.

Ik weet het, het is tegenwoordig bijna verboden om nog iets positiefs te zeggen over Europa. Maar u zult het mij vergeven: ik doe het toch. Sinds 2014 hebben 9 miljoen werkloze Europeanen opnieuw een job gevonden. Voor het eerst in twintig jaar is het tekort van alle eurolanden gedaald onder de 3 procent. En peiling na peiling blijkt dat het vertrouwen van de burgers in Europa toeneemt – niet daalt, maar toeneemt.

Voorzitter, toch zal Europa de harten van de mensen alleen maar kunnen herwinnen als we hun houvast bieden in de taal en de cultuur van hun eigen streek, als we jonge mensen opleiden tot goed geïnformeerde burgers. En dat is waar wij hier in dit parlement samen elke dag aan werken. Dat is de onvervangbare meerwaarde van de regio's. Zonder sterke regio's is een sterk Europa ondenkbaar. En omgekeerd: geen sterk Vlaanderen zonder een sterk Europa. Voorzitter, Europa kan op de steun van Vlaanderen blijven rekenen. Ik dank u. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Mijnheer Juncker, monsieur Juncker, l'Europe n'est pas un petit continent, Europa is geen klein continent, Europa is een economische grootmacht. Europa heeft het potentieel een politieke grootmacht te zijn. We moeten het alleen willen.

Dat is ook de reden, in het belang van elke Europese burger en van de veiligheid, de welvaart, de jobs en de koopkracht van elke Europese burger, dat wij als liberalen pleiten en blijven pleiten voor meer Europa, voor een sterker Europa en ja, voor een federaal Europa. En ja, voor een Europese regering, democratisch gelegitimeerd. En ja, voor een Europa dat zich gedraagt als een economische grootmacht en dat zich hopelijk morgen opstelt als een politieke grootmacht en hier ook naar handelt. Europa is niet het schoothondje van de Verenigde Staten, mijnheer Juncker, collega's. Europa heeft het potentieel om de gelijke te zijn van de andere grootmachten. Ik wil ervan uitgaan, mijnheer Juncker, dat u dat wilt. Ik ben ervan overtuigd dat u dat wilt. Ik vraag u ook heel uitdrukkelijk dat u nu binnen de Europese Commissie en binnen de Europese instanties hard doorduwt om in de richting te gaan van een sterker Europa.

L'Europe n'est pas un petit continent. Europa kan een groot continent zijn. Collega's, mijnheer Juncker, de kerntaken die tot de verantwoordelijkheid van de Europese Unie behoren, gestart vanuit vrede, zijn nu het garanderen van vrede en veiligheid, het beschermen van rechten en vrijheden. Het gaat om het creëren van welvaart. Dat zijn de kerntaken van Europa. Als Europa zich als één blok economisch en politiek krachtig opstelt zoals het hoort ten aanzien van andere politieke grootmachten, dan zijn we al een hele stap verder.

Ik wil hier meteen heel concreet zijn. Ik althans, en mijn fractie, alle liberalen, zijn het beu om de fratsen van een zekere mijnheer Trump te ondergaan. Van

klimaat over handel tot de Verenigde Naties en, nu, de Iran-deal. Ik vind het persoonlijk niet voldoende dat Eurocommissaris mevrouw Mogherini als enige reageert op deze situatie. Mijnheer Juncker, u moet hier, samen met de heer Tusk, als voorzitter van de Europese Unie krachtig op reageren. Want wat hier gebeurt, is potentieel een bedreiging voor de veiligheid en de welvaart van alle Europese burgers. Het is een bedreiging voor onze economie. Het volstaat dat het terugtrekken van de Iran-deal een nieuwe petroleumcrisis veroorzaakt. En dat zou kunnen! Dan zijn uw vrienden, mijn vrienden, mijn kinderen, wij allemaal het directe slachtoffer van maatregelen en beslissingen die een wereldleider neemt, op God weet welke basis, maar het zijn beslissingen die ons wel direct beïnvloeden, die de welvaart van elke Europese burger en van elke Vlaming, collega's, direct potentieel bedreigen.

Mijnheer Juncker, daarom heb ik maar één vraag voor u. Heel eenvoudig: u hebt hier vandaag in dit democratische Vlaams Parlement een forum. Ik vraag u, als voorzitter van de Europese Unie en als leider van Europa – want dat bent u –, als leider van een de facto Europese regering, om hier vandaag heel uitdrukkelijk stelling te nemen tegenover de aanhoudende fratsen van de president van de Verenigde Staten. Ik vraag dat u, als leider van Europa, heel duidelijk stelling neemt tegen handelingen die worden gesteld en die ons dagelijkse leven bedreigen. U moet de veruitwendiging zijn van een sterker en meer verenigd en federaal Europa. Ik vraag u om hier vandaag uitdrukkelijk stelling te nemen. U kunt dat. (*Applaus bij Open Vld, CD&V, sp.a en Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Collega's, minister-president, ministers, geachte commissievoorzitter Juncker, u zult niet verrast zijn, maar wij socialisten, wij houden van Europa. En wij geloven, net als Europa, dat we samen sterker staan. Samen dus. En dat samen heeft voor welvaart gezorgd, maar ook en vooral, collega's, – dat mogen we nooit vergeten – voor een ongeziene periode van duurzame vrede.

We kunnen dan ook alleen maar blij zijn met de snelle reactie van de Unie gisteren op de gevaarlijke evolutie in de relatie tussen de Verenigde Staten en Iran. De wereld en het Midden-Oosten zijn helaas weer een beetje minder veilig, maar de reactie van mevrouw Mogherini was alert en goed. En dat mag dan ook eens worden gezegd.

Maar vandaag kunnen we niet om de vaststelling heen dat datzelfde Europa sputtert en met zichzelf worstelt. Er is zelfs gewag gemaakt van een existentiële crisis, mijnheer Juncker. De brexit, de onveiligheid aan de oostgrens, de terreurdreiging: het heeft allemaal de Unie geen goed gedaan. En zo lijkt het dat Europa verzwakt en niet langer de sterke macht van weleer is.

Op economisch vlak blijft sociale dumping een huizenhoog probleem. U hebt er ook naar verwezen. Maar het is niet op de Bulgaarse of Roemeense bouwvakker die hier komt werken, dat we kwaad moeten zijn. Wij, u, wij moeten samen voor Europese regels zorgen die dit soort van uitbuiting niet langer mogelijk en vooral niet langer rendabel maken. Het hele Europese huis moet aan de basis, in zijn fundamenten en over de hele oppervlakte, sociaal worden hervormd, in elke Europese vezel.

We willen voor een Europa gaan dat opnieuw de controle neemt, met duidelijke regels die voor iedereen gelden, een Europa dat streng optreedt tegen de spelbedrivers. En dan heb ik het over hen die de wetten van de lidstaten misbruiken om belastingen te ontwijken, over hen die de wetten van de lidstaten misbruiken om onze sociale zekerheid te ondermijnen, over hen die een loopje nemen met ecologische afspraken en onze planeet kapotmaken en, last but not least, over hen die onder de mooie vlag van Europa de democratie en de rechtsstaat ondermijnen. U hebt daar ook naar verwezen. We moeten daar strenger tegen optreden.

Na jarenlang ploeteren moeten we opnieuw keuzes maken in Europa. We moeten een visie ontwikkelen op langere termijn, een visie die goed en juist is en die kan begeesteren. Want ook dat is belangrijk: mensen moeten weer weten waar dat nieuwe Europa voor staat. En potentieel blijft er gelukkig nog genoeg: bijna een half miljard burgers.

Europa moet opnieuw uitgaan van zijn eigen kracht en een strategie ontwikkelen voor een welvarende, maar evenzeer rechtvaardige toekomst. In dat nieuwe Europa controleren we streng de detachering van werknemers. In dat nieuwe Europa kiezen we inderdaad voor een humaan, maar effectief asiel- en migratiebeleid. In dat nieuwe Europa versterken we onze handelsrelaties. U hebt er ook al naar verwezen. Ze moeten van een nieuwe vorm zijn, evenwichtig en ook goed voor mens en milieu. Ook duurzaamheid, de strijd tegen de klimaatopwarming, de strijd tegen de ongelijkheid in de wereld en het samen opbouwen van een defensiecapaciteit, horen daarbij. Een 'rule maker' zijn is niet genoeg, we moeten een goede en rechtvaardige 'rule maker' zijn. Dan pas scoor je voor de mensen en bij de mensen.

Beste voorzitter Juncker, ik zal u geen al te moeilijke vragen stellen. Maar ik zal u gewoon vragen dat de Commissie, samen met de lidstaten, dat nieuwe verhaal van bescherming en zekerheid, waarnaar alle Europeanen snakken, nu schrijft. Helder, klaar en strategisch. Gooi het roer om, asjeblieft, en doe mensen weer geloven in de Europese daadkracht van weleer. Net als zestig jaar geleden zullen wij, Vlaamse socialisten, ons engageren voor dat nieuwe Europa. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Beste collega's, geachte heer Juncker, leve Europa! Het kan niet genoeg worden herhaald: leve Europa! En voor alle duidelijkheid, zeg ik er ook even bij: leve de Europese Unie! Dus ook: leve de politieke eenmaking! Europa is voor ons niet alleen een continent, het is een politiek project van samenwerking en eenwording. Het zorgt ervoor dat België en Vlaanderen meespelen op het wereldtoneel. Er zijn heel wat internationale uitdagingen, u hebt dat in uw inleiding ook geschetst.

Daarom vind ik het een eer, mijnheer Juncker, dat u hier vandaag de opwachting maakt. Daarom vind ik ook dat we eerlijk moeten zijn tegen elkaar, dat we elkaar in de ogen moeten kijken en moeten benoemen welke evoluties en gebeurtenissen onze Europese Unie in diskrediet brengen.

Ik zie er drie. Het eerste is het uithollen van de rechtsstaat in Europa. Uiteraard moet elke lidstaat, elke regio haar eigen beleid kunnen uitstippelen; maar de grondslag is wel de rechtsstaat. De grondslag wordt gevormd door de rechten van de inwoners, de onafhankelijkheid van de rechters, het vrije politieke debat, een sterk middenveld en een vrije pers. Daar staan we in de Europese Unie voor, en wie die spelregels niet aanvaardt, zet zich buitenspel. Daar loopt het nu fout.

Gisteren is in Hongarije het nieuwe parlement aan de slag gegaan. Ze gaan zich in de komende weken buigen over wetsontwerpen die een verregaande aanslag zijn op het middenveld. Kritische organisaties moeten oneigenlijke erkenningsprocedures doorlopen, ze moeten exorbitante belastingen betalen, er komen bijkomende procedures om hen van rechtswege te ontbinden. Dus, mijnheer Juncker, wat bent u van plan om deze plannen te voorkomen? Wat gaat u doen als ze toch worden goedgekeurd? Het staat natuurlijk niet op zich, ook de media, ook de universiteiten, ook de rechterlijke macht staan onder druk in Hongarije. De Europese Commissie heeft gereageerd met een inbreukprocedure, maar dat heeft tot nu toe weinig indruk gemaakt. Dus, gaan er nog nieuwe initiatieven komen?

Ook in Polen gaat het de verkeerde kant uit, waar de PiS-regering (Prawo i Sprawiedliwość of Recht en Rechtvaardigheid) de onafhankelijkheid van gerecht, media en middenveld zwaar in het vizier neemt.

In Spanje worden de Catalaanse nationalisten onnodig opgesloten en worden er groteske aanklachten geformuleerd. Er wordt geweld gebruikt tegen eigen burgers als die een eigen stemming organiseren. (*Applaus bij Groen en de N-VA*)

De Europese Commissie moet zich uitspreken, moet haar tanden tonen. Dat is mijn vraag aan u, voorzitter. Ik heb ook een oproep aan mijn collega's hier. Zolang CD&V in één fractie zit met de Hongaarse president Orban, en zolang de N-VA in één fractie zit met de Poolse PiS, geven jullie hen geloofwaardigheid en is elke kritiek uit jullie mond een beetje schijnheilig. Wees een beetje consequent op dat vlak. (*Applaus bij Groen. Rumor bij de N-VA*)

Een tweede evolutie noem ik de aantasting van het vertrouwen in de Europese instellingen, onder meer wegens politieke benoemingen. De Europese instellingen hebben niet altijd een goede naam. Dat is niet terecht, er zijn heel wat goed werkende ambtenaren en diensten in Europa. Tegelijk zijn er natuurlijk elementen die tegen de borst stoten, die niet te verdedigen zijn. Onder andere de benoeming van uw kabinetschef tot secretaris-generaal van de Commissie is er daar één van. Wij verwachten van de EU topprestaties, ook op het vlak van eerlijk en transparant bestuur.

Ten slotte heb ik een grote bezorgdheid over het verzwakken van onze eigen standaarden. U sprak daarstraks terecht over een Europa dat de ambitie moet hebben om het kapitalisme te begrenzen. Wel, een van de elementen die mij fier maken op de Europese constructie is het voorzorgsprincipe. Dat maakt deel uit van de grondbeginselen van de Europese regelgeving en het zorgt ervoor dat we niet blind gaan experimenteren met de gezondheid van mensen of met het milieu. Dat voorzorgsprincipe staat in de feiten onder zware druk. Er is een nieuwe generatie handelsverdragen zoals het CETA die de toepassing van dat principe heel moeilijk maken. Dat is een stap achteruit.

Beste mijnheer Juncker, zet alstublieft als voortrekker van de politieke besluitvorming in Europa de Europese Unie opnieuw op het spoor zodat we ook over tien jaar nog zonder gêne kunnen uitroepen: Leve de Europese Unie! (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Goedemiddag, mijnheer Juncker, ik had gedacht u geen enkel compliment te geven, maar ik heb er toch één omdat u de moeite hebt gedaan om ons parlement toe te spreken in onze taal. U bent een voorbeeld voor oud-premier Verhofstadt, die maar in het Engels blijft molenwieken in het Europees Parlement of een voorbeeld voor premier Michel, die 60 procent van de Vlamingen vertegenwoordigt, maar enkel in het Frans spreekt in het Europees Parlement. Op dat vlak bent u een voorbeeld voor andere liberalen in dit halfroond.

Voor de rest is mijn doosje complimenten voor u wel op, mijnheer Juncker, en ik zal maar meteen met de deur in huis vallen. U bent voor mij en voor mijn partij eigenlijk de verpersoonlijking van wat er fout loopt in de Europese Unie. Telkens wanneer het EU-beleid faalt – en het faalt wel vaak –, komt u met een reflex en een oplossing naar voren, namelijk nog meer EU-beleid met nog meer bevoegdheden en nog meer geld er nog meer middelen voor de Europese Unie, telkens opnieuw ten koste van de soevereiniteit van de lidstaten en ten koste van de democratische mogelijkheid om dat beleid te veranderen.

Meer en meer kiezers zijn die blinde vlucht vooruit meer dan beu. Ik verwijs in de eerste plaats naar de brexit maar ook naar de recente verkiezingen in Oostenrijk, in Hongarije en Italië. In die landen hebben eurokritische partijen een meerderheid van de kiezers achter zich, of vormen zelfs een regering.

Maak u geen illusie, mijnheer Junckers, ook in andere landen vinden meer en meer kiezers het niet normaal dat u een meerjarenbegroting voorstelt om nog meer geld aan de Europese Unie te geven, terwijl het vertrek van Groot-Brittannië misschien net die EU-elite aan het denken zou moeten zetten dat ze misschien de tering naar de nering moeten zetten. Maar neen, u doet het tegenovergestelde.

Wij Vlamingen behoren per hoofd van de bevolking tot de grootste nettobetalers van de Europese Unie, niet minder dan 339 euro per jaar per Vlaming – ik heb u bij het binnenkomen een biljet overhandigd – en dat in een land met nog steeds de hoogste belastingdruk. Nergens is de belastingdruk zo hoog als in België.

Als de Europese Commissie spreekt over eigen middelen voor de EU, dan droomt ze eigenlijk van een directe EU-belasting, een EU-belasting waarvan we als Vlamingen maar al te goed weten dat ze bovenop de bestaande belastingen zal komen en de fiscale druk alleen maar zal doen toenemen.

Mijnheer Juncker, uw Europese Commissie voert nu al jaren een hetze tegen de regeringen van Hongarije en Polen omdat die zich, met uitdrukkelijke steun van de kiezers, verzetten tegen massa-immigratie en islamisering. U beweert dat die regeringen de regels van een democratische rechtsstaat niet respecteren, maar die bekommernis is nogal selectief. De manier waarop u omgaat met de Spaanse regering die het Catalaanse onafhankelijkheidsstreven met geweld de kop indrukt, is blijkbaar voor u geen probleem. Zo'n houding heeft een naam: hypocrisie.

Zegt u mij trouwens eens, nu we toch over democratie bezig zijn, welke democratische legitimiteit de EU heeft met haar Verdrag van Lissabon, dat is weggestemd door de Europese burgers in Frankrijk, in Nederland en in Ierland? Het zou eigenlijk nietig moeten zijn. Welke democratische legitimiteit heeft de EU, die jarenlang onderhandelingen heeft gevoerd met Turkije die niemand van de Europese bevolking eigenlijk wou? Welke democratische legitimiteit hebt u, wanneer u zelfs uw eigen kabinetschef benoemt tot secretaris-generaal van de Europese Commissie zonder de gangbare regels en procedures te respecteren?

Vorige week bent u in Trier zowaar een lofrede gaan houden voor niemand minder dan Karel Marx, de grondlegger van een ideologie die 100 miljoen doden heeft gemaakt. U hebt er een monument onthuld dat door China is betaald. Symbolischer kan het haast niet. Eerder hebt u de Cubaanse communistische dictator Fidel Castro 'een held voor velen' genoemd. En dan bent u verbaasd dat Hongarije en Polen en de andere Europese landen die de communistische dictatuur aan den lijve hebben ondervonden, zich plots afkeren van die Europese Unie?

Wat mij en mijn partij betreft, wordt deze EU zo snel mogelijk vervangen door een Europese samenwerking van vrije naties. Nietzsche stelde: 'Wat me niet vernietigt, maakt me sterker.' Wel, het EU-establishment zal er óók niet in slagen om onze Europese identiteit en onze Europese naties uit te wissen. Het verzet tegen uw Europese Unie groeit iedere dag. Het verzet wordt iedere dag groter. Ik beloof u en alle eurofielen hier in dit parlement: u zult pijnlijk wakker worden na de volgende Europese verkiezingen. U zult ontwaken uit uw EU-roes. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Geachte voorzitter van de Europese Commissie, u bent begonnen met het herhalen van enkele citaten van uzelf. Dat is altijd heel gevaarlijk. Ik heb er ook nog eentje. Bij uw aanstelling als Commissievoorzitter in 2014 noemde u uw eigen Commissie die van de laatste kans. U zei zelfs dat u zou hebben gefaald indien u de burgers niet opnieuw kon betrekken bij de Europese Unie.

Collega's, Commissievoorzitter, het dichten van de kloof met de burger is inderdaad een grote uitdaging, trouwens niet alleen voor Europa, maar ook voor Vlaanderen, ook voor ons. Ik ben er echter van overtuigd dat dé manier om die kloof te dichten vooruitgang is, en met vooruitgang voor de burger bedoel ik het garanderen van werk, het garanderen van veiligheid, het afwenden van de klimaatcrisis en het bedwingen van conflicten buiten onze grenzen. Commissievoorzitter, u presenteerde vijf toekomstscenario's voor Europa; Dat ging over minder of meer Europa, met 6, met 12, met 27 landen. Volgens mij mag de eerste vraag niet zijn of we minder of meer Europa wensen. Het gaat niet over een superstaat of een lappendeken van soevereine eilanden. Wél moet de vraag zijn hoe we de wensen van burgers kunnen realiseren. Dat is de eerste vraag. Ik geloof eerlijk gezegd niet dat de burger ervan wakker ligt of dat nu met of zonder Europa moet gebeuren, maar we stellen wel allemaal hetzelfde vast. Als Vlaams eiland kunnen we de krachtmeting met die grote economische en geopolitiek spelers gewoon niet aan, we zullen ook op ons eentje de klimaatverandering niet doen keren en vrede is pas mogelijk als we ze samen eisen. Collega's, het zal dus sámen zijn of het zal niet zijn. Het zal Europees zijn of geen vooruitgang zijn. De laatste kans voor Europa, en voor uzelf om u te bewijzen, zoals u zelf zei, ligt net daar. *(Applaus bij de N-VA en Groen)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter van het parlement, voorzitter van de Europese Commissie, geachte parlementsleden, dames en heren, wij vieren vandaag Europadag. Op 9 mei 1950 stelde de Franse minister Robert Schuman inderdaad voor om de Franse en Duitse productie van kolen en staal onder gemeenschappelijk beheer te brengen. Hij wou er daarmee toe komen dat er nooit meer oorlog zou zijn tussen beide. Daarmee legt hij ook de kiem van de Europese samenwerking. De founding fathers van de Europese Gemeenschap toen, Robert Schuman, Alcide De Gasperi en Konrad Adenauer, cultiveerden een gedeeld Europeagevoel. Ze cultiveerden tegelijk eenheid in onze rijke diversiteit, die u daarstraks terecht hebt beklemtoond, voorzitter, en een herwonnen vertrouwen. Het is dat Europeagevoel, dat herwonnen vertrouwen en die samenwerking waar nuttig, die Europeanen weer perspectief gaf en geeft, en dat ik in mijn jonge jaren met de Hendrik Brugmans Kringen in Vlaanderen overal ook heb beleefd.

Het politieke debat hier in dit Vlaams Parlement draagt daar op zinvolle wijze aan bij. De toekomst van de Unie belangt ons allen aan. Zoals Frans Timmermans zei tijdens onze Burgerdialoog in Leuven: we hoeven het niet over alles eens te zijn, ook kritische stemmen zijn welkom, zijn nodig.

Commissievoorzitter, het is een eer en ook heel belangrijk om op deze Europadag met u van gedachten te kunnen wisselen in het hart van onze Vlaamse democratie. Ik dank u uitdrukkelijk voor uw erkenning van de Vlaamse democratie en ik apprecieer zeer sterk dat u uw toespraak in een uitstekend Nederlands bent begonnen. Dank u!

Dames en heren, de verlichtingsidealen zijn de genen van de Europese Unie. Het respect voor deze normen, waarden, fundamentele rechten en vrijheden is wat ons bindt en wat de Unie onderbouwt en sterk maakt. Zij maken onze 'European way of life' mogelijk.

Maar wie dacht dat de democratie, de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden een absolute, eeuwigdurende verworvenheid zijn, heeft de laatste jaren helaas ongelijk gekregen. De voorbeelden zijn gekend, ook in onze achtertuin.

Turkije zagen we de voorbije jaren steeds verder afdwalen van de waarden waar de Europese Unie voor staat. De vrijheid van meningsuiting en de Turkse rechtsstaat staan er zwaar onder druk. Voor de Vlaamse Regering is er geen enkel toekomstperspectief voor Turkije in de EU zolang het zich niet conformeert aan wat

ons in de politieke unie bindt, aan de fundamenteën van ons samenleven. De Vlaamse Regering zit hiermee op een lijn met het Vlaams Parlement, dat vorig jaar opriep tot het bevriezen van de toetredingsonderhandelingen van Turkije tot de Europese Unie.

Maar ook binnen onze Unie moeten we waakzaam zijn. De Vlaamse Regering onderschrijft de open en constructieve dialoog die uw Commissie in het kader van de artikel 7-procedure voert om de rechtstaat in de Unie te handhaven. We steunen ook de principiële link die uw Commissie legt tussen het correct financieel beheer van Europese fondsen en het respect voor de gemeenschappelijke waarden en vrijheden, zoals bepaald in artikel 2 van het Unieverdrag.

Binnen de Raad van Ministers van de Europese Unie kunnen we ook een stap verder zetten. En daar steunt de Vlaamse Regering het voorstel om een jaarlijkse 'peer review' over het respect van de rechtstaat en de fundamentele vrijheden te organiseren. We ijveren voor een systeem waarbij elke lidstaat, op voet van gelijkwaardigheid, op zijn merites ter zake wordt beoordeeld.

Ook in Catalonië draait voor mij alles rond democratie en het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden. Catalonië is een democratie met regionaal zelfbestuur voor meer dan 7 miljoen EU-burgers. Er is intussen een nieuw verkozen Catalaans parlement, maar nog steeds blijft de noodtoestand gehandhaafd, nog steeds is er geen dialoog met Madrid, nog steeds zitten er politieke verkozenen en maatschappelijke leiders in de gevangenis of leven ze in ballingschap, zelfs in deze hoofdstad van de Unie en van Vlaanderen. De eerbiediging voor het regionale zelfbestuur, zoals vastgelegd in artikel 4 van het Unieverdrag, wordt de facto onmogelijk gemaakt. Dit Vlaams Parlement heeft de Europese Unie en de internationale gemeenschap unaniem opgeroepen om "een faciliterende, desgevraagd bemiddelende rol te spelen tussen de Spaanse en Catalaanse regering om tot een vreedzame en duurzame oplossing te komen." De Vlaamse Regering onderschrijft die oproep. (*Applaus bij de N-VA*)

Geachte voorzitter, zoals u aangaf, heeft uw Commissie verleden week een voorstel voor het nieuw meerjarig financieel kader voorgesteld. Het verheugt me dat de Commissie daarbij niet over een nacht ijs is gegaan en terecht is vertrokken van een strategische visie. Inderdaad, 'budget follows strategy'. Dit is ook de aanpak van de Vlaamse Regering. Nu is het niet het moment voor grote institutionele hervormingen, laat staan voor een institutionele big bang. We hebben nood aan een Unie die tastbare resultaten boekt en die een meerwaarde oplevert. Zo heeft zowel de Unie als Vlaanderen baat bij een verdieping van de interne markt, het aanboren van nieuwe markten door Europese handels- en investeringsbeschermingsakkoorden, een beter geconnecteerde energie-, digitale en transportunie waartoe EFSI – het voormalig plan-Juncker waar u mooi allusie op maakte – een hefboom kan zijn, en de vervollediging van de economische en monetaire unie, in de eerste plaats van de bankenunie.

We hebben ook een slagkrachtig Europa nodig dat zijn buitengrenzen versterkt en de integratie van nieuwkomers ondersteunt, dat sociale dumping aanpakt en komaf maakt met fiscale shopping.

De Europese Unie moet niet alleen op ons continent maar in de hele wereld een factor van vrede en stabiliteit zijn. Ze kan dus een assertievere internationale rol spelen, niet het minst in onze nabuurlanden en in het bijzonder in Noord-Afrika en in het Midden-Oosten. Als de Unie deze opdracht vervult, zal ze in aanzien groeien en vertrouwen winnen.

Dames en heren, net als de Europese Commissie vindt ook de Vlaamse Regering dat het begrip 'Europese toegevoegde waarde' centraal moet staan in de Europese uitgaven. Hiervan heeft uw commissie werk gemaakt: we zien een belangrijke

ommekeer en we onderschrijven op grote lijnen de voorgestelde beleidsklemtonen voor het nieuwe EU-meerjarenbudget.

De focus in het MFK-voorstel ligt hoofdzakelijk op prioriteiten die ook deze van de Vlaamse Regering zijn, met onder andere onderzoek en ontwikkeling, digitalisering Erasmus+, defensie, veiligheid en een efficiënter beheer van de Europese buitengrenzen. De vraag blijft wel of de Unie hiermee ook voldoende kan inzetten op de realisatie van een digitale-, energie- en transportunie.

Samen met de Vlaamse universiteiten stellen we ons ook de vraag of het voorgestelde budget voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie – een absolute prioriteit voor Vlaanderen en de Europese Unie – wel ambitieus genoeg is om gelijke tred te kunnen houden met de VS, China en landen als Israël en Zuid-Korea.

Het is voor de Vlaamse Regering in elk geval noodzakelijk om besparingen en efficiëntie-oefeningen te doen, zeker na de brexit, en een budgettaire shift te maken naar de nieuwe klemtonen. Indien die budgettaire omslag en herprioritering er finaal ook effectief komen, is een beperkte toename van de middelen te rechtvaardigen.

We betreuren wel dat op het eerste gezicht de voorstellen eerder 'brexitblind' zijn. Het valt voor ons niet te verantwoorden dat de lidstaten slechts 10 procent in plaats van de huidige 20 procent van de geïnde douanerechten mogen afhouden, net nu we geconfronteerd worden met zware bijkomende uitgaven voor de douane, door de brexit.

Vlaanderen verliest bij een 'no deal'-brexitscenario maar liefst 2,6 procent van zijn bruto nationaal product.

Voor de beoordeling van de afzonderlijke budgetrubrieken en financieringsvoorstellen van de Uniebegroting is het nog te vroeg, maar we zullen u op het gepaste moment de antwoorden van de Vlaamse Regering bezorgen.

Geachte voorzitter, dit parlement is vandaag allicht een van de meest actieve parlementen op EU-dossiers. U bent het ongetwijfeld met mij eens dat nationaal parlementair debat over de EU het democratische gehalte van de gehele EU versterkt. Conform verklaring 51 bij het Unieverdrag betekent dit voor ons land dat ook dit Vlaams Parlement als volwaardige partner moet worden beschouwd in de dialoog tussen de nationale parlementen en de instellingen. Ik ben daarom bijzonder verheugd dat uitgerekend vandaag, op Europadag, 'de Berlaymont' naar de 'Vlaamse Koepel' is gekomen. Ik ben u daar zeer erkentelijk voor.

Weet tot slot dat u in de Vlaamse Regering een partner zult blijven vinden voor een Unie die blijvend welvaart schept, die blijvende vrede garandeert, die een sterke mondiale hefboom vormt voor de Europese naties, die gaat voor verantwoordelijkheid en solidariteit, gebouwd op eenheid in verscheidenheid en onze onvervreembare rechten en vrijheden. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Juncker heeft het woord.

Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie: Voorzitter, minister-president, dames en heren, alvorens te komen, had ik een strategie ontwikkeld. Ik wilde te allen prijze complimenten van het Vlaams Belang krijgen. Om die reden heb ik me in het Nederlands uitgedrukt. Dat is de enige reden waarom ik dat heb gedaan. Ik bedank jullie voor de complimenten, maar de rest van jullie betoog verdient het niet dat ik er te lang op inga. Wel zullen jullie zullen, als jullie menen dat het budget te groot is, aan de Vlaamse landbouwers moeten uitleggen waarom jullie willen dat hun inkomsten dramatisch worden gereduceerd. Ik draag jullie op dat uit te leggen. Indien jullie dat niet doen, wil ik jullie graag vervangen.

Dames en heren van de N-VA, jullie hebben een oproep gedaan in verband met Catalonië. Jullie denken dan niet alleen aan Catalonië. Ik heb die boodschap goed begrepen. Aangezien de vragen die velen onder jullie me daarover hebben gesteld, ernstig moeten worden genomen, zal ik daar kort op antwoorden. De Europese Commissie heeft de gewoonte de grondwettelijke orde en de gerechtelijke beslissingen van lidstaten te respecteren. Gezien haar statuut en gezien de regels die ze naleeft, had de Europese Commissie zich niet uit te spreken over deze, uiteraard belangrijke, kwestie. Het klopt niet dat we het gebruik van geweld niet hebben betreurd. We hebben getracht de Spaanse regering en de Catalanen ervan te overtuigen de weg van de dialoog terug te vinden. Geweld is nooit het goede antwoord op fundamentele vragen. Ze moeten de dialoog terugvinden en ik zou willen dat die dialoog plaatsvindt. U kunt de Europese Commissie echter niet aanmanen om bemiddelaar te spelen tussen de Spaanse regering en de Catalaanse autoriteiten. Een bemiddelaar moet immers het akkoord van de twee partijen hebben, en dat is er niet. Aangezien ik niet wil tussenbeide komen in dergelijke debatten zonder eerst te worden uitgenodigd, doe ik dat niet.

Dames en heren, ik heb niet gezegd dat Europa een klein continent is in de pejoratieve zin van het woord. Elk beleid is het rechtstreeks resultaat van een kruising tussen demografie en geografie. Daarom associeer ik in mijn redenering demografische met geografische elementen. Dat gezegd zijnde, is het evident dat Europa een groot continent is als we de afmetingen meten in verhouding tot de ambities en als we de ambities meten in verhouding tot de Europese resultaten.

Verschillende sprekers hebben, terecht, verwezen naar het respect voor de rechtsregels. Het zal jullie niet zijn ontgaan dat in ons voorstel voor een financieel kader voor 2021-2027 voor het eerst een bepaling staat over het respect voor de rechtsstaat. Voor de eerste keer, en tegen de vele waarschuwingen in die we kregen, stelt de Europese Commissie voor dat een lidstaat die de rechtstaat, de 'rule of law' niet respecteert, de toekenning van Europese fondsen kan worden ontzegd. Dat is een reële vooruitgang. Ik weet niet of dit voorstel het zorgvuldig onderzoek door de staats- en regeringshoofden zal overleven, maar dit is het voorstel van de Europese Commissie. Het respect voor de rechtstaat is essentieel: geen financiering als er geen respect voor de rechtsregels is.

Dat is een beschikking, een intentie die niet gericht is tegen een of andere lidstaat in het bijzonder. Er lopen momenteel procedures wat Polen en Hongarije betreft. Die procedures moeten hun normaal verloop krijgen, tenzij die landen stappen in onze richting zouden doen, wat het geval lijkt te zijn voor ten minste het grootste van die twee landen. We zullen in de komende weken zien hoe dat loopt. De introductie binnen de Europese financieringsmechanismen van een koppeling tussen de inachtneming van de rechtsstaat en de opnemings per lidstaat van Europese financiële middelen is volgens mij een echte stap voorwaarts.

Mijnheer Daems, u was in vorm daarnet en u spoorde mij aan om een diplomatieke crisis te veroorzaken tussen de VS en de EU. Dat was niet nodig, want de crisis is een feit. Het komt de Europese Commissie niet toe om commentaar te leveren op de Amerikaanse reactie ten aanzien van de nucleaire deal met Iran. Dat is een zaak van de lidstaten en van de Hoge vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken van de Europese Unie. Twintig minuten na de ongelukkige uitlatingen van president Trump van gisteravond reageerde mevrouw Mogherini al en ze zei dat wij als Europeanen de overeenkomst met Iran wel willen naleven. Nu u mij toch naar een reactie vraagt, verwijs ik dus naar wat zij daarover gezegd heeft. Bovendien betreur ik ten eerste die beslissing van de Amerikaanse president. Ze is nutteloos en had niet op die manier genomen moeten worden en ze dient de vrede niet. (*Applaus bij Open Vld en CD&V*)

Dan kom ik tot wat de voorzitter van de socialistische fractie zei. (*Opmerkingen*)

Mevrouw Turan, ik begrijp dat u misschien niet de fractievoorzitster bent, maar u zou het moeten zijn. (*Gelach. Applaus*)

U verwoordde immers een aantal overwegingen waar ik het bijna voor honderd procent mee eens ben. In uw vragen herhaalde en bevestigde u grotendeels de boodschap die ik met mijn toespraak aan uw parlement wou meegeven. Ik zei namelijk dat sociale dumping geen toekomst heeft en dat we de richtlijn over de detachering van werknemers herzien en aangepast hebben. Ik heb het ook over het gemeenschappelijk geheel van sociale rechten gehad. Dat zijn allemaal socialistische ambities die ik als christendemocraat ook deel.

Mijn christendemocratische vriend zei dat we populisme en nationalisme moeten bestrijden. Dat advies heeft zijn verdienste. Populisme verontrust mij en ik verafschuw nationalisme, maar ik wil iedereen waarschuwen: binnen de traditionele partijen zijn er tal van mensen die de populistten blindelings achternalopen. Maar wie een populist achternaloopt, wordt er op den duur zelf een. Er zullen altijd populistische stemmen opgaan, en de anderen zullen hun ziel en hun lichaam verliezen, en daar moeten we dus tegen ingaan. Mitterrand zei ooit dat elk nationalisme tot oorlog leidt. Daar ben ik ook diep van overtuigd. Nationalisme bedreigt ons mooie Europese avontuur. Daarom moeten we populisme en nationalisme bestrijden.

Ik wil hiermee niemand aanvallen. Ik zou overigens aan het Vlaams Belang willen zeggen dat de heer Michel vorige week ook Nederlands heeft gesproken in het Europees Parlement. Men moet luisteren alvorens een eerste minister te bekritisseren. Hij heeft ook Nederlands gesproken, overigens perfect Nederlands. (*Applaus*)

Ja, ik heb een redevoering gehouden naar aanleiding van de tweehonderdste verjaardag van de geboorte van Karl Marx in Trier. Waarom? Ten eerste ben ik ereburger van Trier, de enige die nog in leven is. Dat heeft geen gevolgen, want het enige privilege van de erburgers van Trier is het recht gratis begraven te worden in de stad Trier. Ik wilde niet ter plaatse sterven, dus ben ik snel naar Brussel gekomen. Ik heb die redevoering inderdaad gehouden. Ik heb niet het standbeeld van Karl Marx onthuld. Ik heb wel uitgelegd wat de omstandigheden waren toen hij geboren werd in Trier in de 19e eeuw. Ik zie dus niet zo goed in waartegen ik gezondigd zou hebben, want ik heb meer gesproken over de sociale doctrine van de Kerk dan over het werk van Karl Marx. Maar u was er niet bij, bijgevolg kunt u ook niet zeggen wat ik daar heb verteld.

Ik geloof niet dat het CETA een dodelijke onderneming zou zijn voor Europa. Wij hebben vrij hard onderhandeld met Canada. Het is het beste handelsakkoord dat we ooit hebben afgesloten, beter dan het akkoord dat we afgesloten hebben met Vietnam. Niemand spreekt daarover, iedereen spreekt over het CETA. Maar Vietnam is een dictatuur en Canada is een democratie. Er is niets geheim of verboden gebeurd in deze context.

Ik wil het hierbij laten, want ik heb nu nog een belangrijke vergadering met uw minister-president. Ik zou niet willen dat we te weinig tijd zouden hebben om onze ideeën uit te wisselen. Het is essentieel dat dit kan worden omschreven als een vruchtbare gedachtewisseling tussen de Commissie en de Vlaamse Regering. Bedankt. (*Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld, sp.a en Groen*)

De voorzitter: Geachte heer Juncker, het was voor ons een eer om u te ontvangen in het Vlaams Parlement. Wij zijn u zeer erkentelijk voor de ideeën die u met ons hebt gedeeld. Wij hopen dat ze bijdragen aan een beter begrip van Europa van onze kant en een betere samenwerking tussen Vlaanderen en de Europese instellingen.

Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van dit moment van kruisbestuiving tussen Vlaanderen en Europa. Ik dank voorzitter Jean-Claude Juncker van

de Europese Commissie. Ik dank minister-president Geert Bourgeois. Ik dank de fractieleiders en al degenen die de hele zitting hebben geluisterd naar dit debat.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.49 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.58 uur*

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 60/27)

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kappen van het waardevolle Hellebos in Kampenhout zonder vergunning

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, in Kampenhout, op het militaire domein Hellebos, zijn grote stukken bos, veel bomen, gekapt. Na klachten van de buurtbewoners is het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) ter plekke gegaan om die kap te gaan inspecteren. Ze hebben geconstateerd dat er inderdaad veel meer gekapt is dan waarvoor er een kapvergunning was. Er was een kapvergunning voor 56 bomen, maar volgens het inspectierapport van het Agentschap voor Natuur en Bos zijn er veel meer gekapt.

En dat is niet het enige geval, minister. We hebben gezien dat er in Ranst, langs de snelwegen, ook gekapt is. Daar was het een kap tegen transmigranten. Ook daar was er geen kapvergunning. Het ANB heeft dat daar ook vastgesteld. Mijn collega Bart Caron heeft ontdekt dat in Menen grote stukken bermen en natuurgebied gekapt zijn, ook door Wegen en Verkeer. Ook daar was dat zonder kapvergunning, minister.

Ik vraag mij dus af of ik iets gemist heb. Is er een soort wet of decreet die of dat toestemming geeft aan overheden en aan overheidsdiensten om bossen en bermen langs de snelwegen of een waardevol natuurgebied – het lijkt er niet toe te doen – te kappen zonder vergunning? De particulier moet een vergunning aanvragen voor elke boom die hij kapt. De overheid lijkt hier zomaar die kapvergunningen aan haar laars te lappen en lijkt er maar op los te kappen, zonder dat de vergunningen worden nageleefd. Ik vraag me dan ook af, minister, wat u gaat doen. Welke sanctie gaat u nemen om deze illegale bomenkap door overheidsdiensten tegen te houden en te herstellen? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Meuleman, voor het specifieke dossier waar u naar verwijst, was er inderdaad geen kapvergunning. U zegt dat er een kapvergunning was voor 56 bomen. Dat klopt, maar dat was een vergunning van 2016. Het was om veiligheidsredenen dat een aantal bomen mochten worden gekapt. Ik kan u zeggen dat die vergunning vervallen was. Dus ook die 56 bomen mochten absoluut niet gekapt worden. Meer nog, men heeft in plaats van die 56 bomen veel meer gedaan waar men geen vergunning voor had. Dit kan niet.

Er is daar inderdaad ook opgetreden door de natuurinspectie. Ze hebben alles laten stilleggen. Ze hebben ook gevraagd dat er een herstel zou zijn. Dat is opgelegd. Onze diensten zijn daar dus direct opgetreden. Het gaat over militair domein, maar

ook daar moet er een vergunning zijn. Dit kan dus niet. Ook in de andere gevallen die u aanhaalt, bijvoorbeeld wat Ranst betreft, is de natuurinspectie uiteraard ter plaatse gekomen en zijn zij ook opgetreden. Dus, voor alle duidelijkheid: het kan niet dat dat zonder vergunning gebeurt, en daar treden onze diensten ook tegen op.

In dit specifieke geval hebben onze diensten alles stilgelegd. Er zal binnenkort ook een overleg zijn tussen de gemeente, de politie, de Regie der Gebouwen – want het is de Regie der Gebouwen die de vergunning had gevraagd, maar dus veel meer heeft gedaan zonder vergunning – en ook met het Agentschap voor Natuur en Bos en met de natuurinspectie, om absoluut de puntjes op de i te zetten.

Elisabeth Meuleman (Groen): Wat ik toch niet begrijp, minister, is dit: als je een kapvergunning of ontbossingsvergunning aanvraagt, dan moet er gecompenseerd worden. Als je kapt in waardevol natuurgebied, wat hier het geval is, dan moet je tot driemaal toe gaan compenseren. Maar als je kapt zonder kapvergunning, dan moet dat blijkbaar niet. Dan hoeft er niet gecompenseerd te worden. Dan is het herstellen van de oorspronkelijke staat, als het al zover komt, blijkbaar voldoende. Dat lijkt mij absoluut niet logisch en geen logische manier van werken.

Ik denk dat u dat strenger moet opvolgen. Die sancties moeten zwaarder zijn.

Daarenboven, minister, zijn er blijkbaar plannen voor het hele domein. De Regie der Gebouwen zou het hele domein willen kappen en laten verdwijnen, om de slipschool uit te breiden en om daar ook een parcours voor 4x4's aan te leggen. Wat is daar van aan?

Ten slotte blijkt ook nog eens dat de milieuvergunning voor die slipschool ondertussen vervallen is. Ze werd uitgereikt in 1998 en is vandaag precies twee jaar geleden, in 2016, vervallen. Wat is daar aan de hand? Hoe controleert u milieu- en kapovertredingen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik het geluk om al mijn hele leven in de mooie, groene en landelijke gemeente Kampenhout te wonen. De Open Vld-fractie heeft dit dossier al vanaf het begin van dit jaar meermaals ter sprake gebracht op de Kampenhoutse gemeenteraad. Ik heb u in maart over dit dossier ondervraagd. U hebt mij toen geantwoord dat er een kapmachtiging werd gegeven voor 56 bomen en dat de aanvrager moet herverjongen.

Uw antwoord vandaag verbaast mij, want u spreekt zichzelf een beetje tegen. Wij waren naar aanleiding van uw antwoord van maart toch in de veronderstelling dat die kapmachtiging in orde was.

Minister, mijn punt is dat er in Kampenhout de afgelopen jaren enorm veel bomen werden gekapt, niet alleen op die locatie in het Hellebos maar ook in vele woonparkgebieden en onlangs nog, ook met een kapvergunning van het ANB, langs de Haachtsesteenweg. Minister, wij wonen in een groene en landelijke gemeente en wij willen dat ook zo houden. Zijn er, zoals mevrouw Meuleman al stelde, nog plannen om nog meer te ontbossen in dat Hellebos? Daarvoor is er in de gemeente nul draagvlak. Wat gaat u doen, als minister, om dat tegen te houden?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik sluit mij aan bij de ongerustheid van mevrouw De Vroe.

Minister, ik wil even terugkomen op het eerste punt. Het is inderdaad, zoals mevrouw Meuleman zei, de zoveelste overheid op rij die blijkbaar gewoon flagrant de voeten veegt aan de plicht om vergunningen aan te vragen, zoals iedere burger

dat moet doen, en aan de plicht om vergunningen na te leven, zoals iedere burger dat moet doen, en aan de plicht om zich te gedragen naar wat de eigen regeringen zeggen te willen doen. Wanneer de Vlaamse Regering uitlegt dat ze voor de bescherming van bossen en voor meer bebossing gaat en noem maar op, is het toch van de pot gerukt dat ondertussen de eigen administratie Wegen kapt zonder vergunningen en zelfs niet de moeite doet om daar naar om te kijken? Het is toch compleet van de pot gerukt dat in de samenwerking met de federale overheid de Regie der Gebouwen haar eigen, door u uitgereikte, vergunningen blijkbaar negeert, en eerst kapt en dan pas wacht wanneer het wordt stilgelegd? In een beschaafd land, dat op een normale manier wordt bestuurd, is dat toch volstrekt absurd en eigenlijk onmogelijk?

Ik zal u nu de volgende vraag stellen, want ik weet niet wat ik u anders zou moeten vragen. Gaat u nu boetes opleggen aan de federale politie, die blijkbaar gekapt heeft? Ik ga ervan uit dat u nu aan de Federale Regering schadevergoeding vraagt voor wat daar gebeurd is en aan haar oplegt dat die schadevergoeding ook de noodzakelijke compensatie driemaal zal dekken. In het andere geval laat u de eigen Vlaamse overheid belachelijk maken door het federale niveau.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik ben het eens met diegenen die zeggen dat het niet kan dat de overheid haar eigen reglementering met de voeten treedt. Ik ben het daar absoluut mee eens. Daarom ook zijn onze diensten opgetreden en hebben ze het nodige gedaan.

U vraagt mij wat de Regie der Gebouwen daar nog van plan is. Ik weet het niet. Op dit moment is er geen enkele aanvraag gedaan. Er is geen enkele vraag om een kapvergunning of om daar verdere stappen te ondernemen ingediend. Die vraag zou moeten worden gesteld aan de Regie der Gebouwen. Indien de Regie der Gebouwen die vraag zou stellen, doorloopt dat de geëigende procedure, zoals we die kennen. Dan zal het ANB een uitspraak doen over die aanvraag.

Mevrouw De Vroe, u verwijst naar het feit dat zij die kapmachtiging hebben gekregen in 2016. Volgens mijn informatie moesten zij die vergunning uitvoeren vóór 31 december 2017. Het hangt af van de periode waarover uw vraag gaat. Alles wat nadien is gebeurd, is niet meer conform die kapvergunning. Daartegen hebben onze diensten opgetreden.

U vraagt naar andere aanvragen die op komst zijn. Zoals ik daarnet zei, zijn het onze diensten en het Agentschap voor Natuur en Bos die al die aanvragen beoordelen. Zij weigeren vaak. We hebben een soort handleiding, een beslissingsboom, die zij volgen om te bekijken of, als het waardevol is, er al dan niet kan worden gekapt. Ze zijn daar heel strikt in. En als er een machtiging komt, dan is er inderdaad ook een compensatie.

Ik vind dat we inderdaad een heel duidelijk signaal moeten geven aan alle overheden dat het niet kan dat men overgaat tot het kappen van bomen zonder dat er een vergunning is. Dat is tegen de wet. En daarom treedt de Natuurinspectie daartegen op.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, allemaal goed en wel, maar die buurtbewoners spreken van een kaalslag. Het bos is daar volledig uitgedund. Het groenscherm, dat bescherming moest bieden tegen het lawaai van die slipschool en de auto's die daar rondrijden, is verdwenen.

'Ah ja, er zal een sanctie volgen en het zal hersteld worden.' Hoelang, minister zal het niet duren vooraleer datzelfde groenscherm daar hersteld is? Maar in Vlaanderen kan dat allemaal, is elk bos en elke boom vogelvrij verklaard. Of het nu langs snelwegen is, tegen de transmigranten, voor de veiligheid of voor een

industrieterrein, er blijkt bij een overheid en voor een overheidsdienst zelfs nauwelijks een vergunning nodig te zijn, minister.

Ik vind dus dat het dringend tijd is dat u veel strenger en proactiever optreedt en dat u de kapvergunning voor overheidsdiensten laat naleven. Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) kan ook niet zomaar kappen langs bermen, zonder kapvergunning, in volle broedseizoen, minister. En toch gebeurt dat in Vlaanderen. Wat zijn wij? Een cowboyland?

Minister, er is werk aan de winkel. En het is úw verantwoordelijkheid om veel proactiever op te treden. *(Applaus bij Groen en de sp.a)*

De voorzitter: Volgende keer laat ik die vraag niet meer door.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de hoge uitstroom van jonge leerkrachten uit het onderwijsberoep

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Collega's, school, dat wordt gemaakt voor leerlingen en door leerlingen en leerkrachten. En het is nogal evident, een open deur intrappen, dat, zonder voldoende gemotiveerde leerkrachten, het heel moeilijk wordt om onze voornaamste grondstof, namelijk de talenten van onze jonge generatie hersenen en handen, goed te ontginnen.

Minister, u onthulde op vraag van mevrouw Celis alarmerende cijfers met betrekking tot de uitstroom uit het lerarenberoep. Bijna één op twee, bijna 50 van de leerkrachten in het secundair onderwijs, verlaat binnen vijf jaar de klas. In het basisonderwijs is het iets minder dramatisch, maar ook daar is één op vier binnen de vijf jaar weg uit ons onderwijs. En dat is, in een context dat we tegen 2030 60.000 bijkomende leerkrachten nodig hebben, toch wel alarmerend.

De redenen voor die uitval zijn uiteraard zeer divers: de praktijkshock na de opleiding, de diversiteit in de klas, maar ook de hoge werkdruk, minister, en dat starters vaak tijdelijke of deeltijdse opdrachten moeten invullen. Er is dan eigenlijk ook maar één heel concrete vraag, waarvoor we, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, een oplossing moeten bieden, namelijk: wat zal deze regering doen om de job van leerkracht aantrekkelijker te maken, zodat die uitstroom van mensen die met passie voor dat beroep hebben gekozen, echt kan worden teruggedrongen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Gennez, ik zal proberen kort en bondig antwoord te geven, want wij hebben uw vraag in de commissie al uitgebreid behandeld.

Ik heb een uiteenzetting gegeven over de uitstroomcijfers in het onderwijs. Ik vind deze cijfers zeer problematisch. En ik vind dat we daar met z'n allen op moeten ingrijpen. Maar we doen dat ook. Er zijn een aantal oorzaken – u hebt er zelf een aantal vermeld – waarom leerkrachten uitstromen, zeker in het secundair onderwijs. Ik wil daar nog aan toevoegen dat het diploma leraar voor afgestudeerden aan de universiteit zeer aantrekkelijk is, ook voor andere sectoren, en dat er dus ook vaak kapers op de kust zijn om mensen weg te plukken.

Maar we hebben een goed pakket maatregelen genomen in de cao. Die cao, mevrouw Gennez, is nog niet in werking getreden. We zijn die maatregelen nu aan het uitwerken. Wat zit erin? Heel specifiek voor startende leerkrachten, zal

aanvangsbegeleiding een plicht en recht worden, voor elke leraar. We zullen opnieuw mentoruren invoeren. Ik heb dat ook al uitgelegd in het parlement.

We gaan de scholen effectief toelaten om, als ze geen vervanger vinden, die dagen op te sparen. Zo kunnen ze over een langere periode mensen inzetten, wat een heel goede zaak is voor onze leraren.

De cao is tot stand gekomen samen met alle werkgevers- en werknemersorganisaties. De maatregelen die erin zitten, moeten zeker voor de starters wat duurzaamheid geven, maar daar stopt het niet. We keuren ook een nieuwe lerarenopleiding goed. In hun opleiding moeten leerkrachten veel beter worden voorbereid op die superdiverse context waarin we nu zitten. De regering heeft ook hier al knopen doorgehakt.

Het lerarenloopbaandebat is nog niet voltooid. We hebben in de cao wel een pakket maatregelen voor starters, maar de werkgevers en werknemers – de vakbonden – zijn akkoord gegaan met een tijdbestedingsonderzoek. Ik laat dat op een correcte wijze uitvoeren. De resultaten daarvan zullen in de komende maanden bekend zijn. Dan gaan we weer rond de tafel zitten.

Het is dus een beetje vreemd dat men nu zeer dringend maatregelen vraagt, terwijl men het traject eigenlijk kent en terwijl men echt weet dat we volop aan het inzetten zijn op die startende leerkrachten, iets wat heel lang niet meer is gebeurd.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, u hebt een cao afgesloten en de Christelijke Onderwijscentrale (COC) zegt heel duidelijk dat het een eerste stap is, om het tijt echter doen keren hebben we veel meer nodig.

Deze Vlaamse en Federale Regering nemen het leerkrachtenberoep eigenlijk onder vuur. Men moet langer werken voor minder pensioen. De planlast is gigantisch. De loopbaanonderbreking wordt moeilijker gemaakt. Als u de uitgestoken handen van collega Vandenberghen en van onze fractie blijft weigeren, moeten we meer proberen te doen. Wij hebben duidelijk aangegeven: geef starters, zij-instromers of pas afgestudeerden, werkzekerheid voor een aantal jaar, meer dan één jaar, want binnen de vijf jaar stromen ze uit. Zorg er ook vooral voor dat ze een volledig uurrooster kunnen opnemen, door effectief netoverschrijdend en regionaal een platform of een pool te organiseren zodat jongeren gemotiveerd kunnen blijven in dat beroep en het werkbaar is en blijft. Dat geeft men toch heel sterk aan van op de werkvloer. Het lerarenberoep is een zwaar beroep en wordt door besparingen door de regering alsmaar zwaarder.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, 75 procent van de starters blijft werkzaam in het basisonderwijs, 56 procent in het middelbaar onderwijs. We moeten daar niet flauw over doen, het aantal uitstromers is te hoog. Daarvoor moeten we maatregelen treffen. Diverse factoren liggen eigenlijk aan de grondslag van dit complexe probleem.

Voorzitter, soms is het goed dat er mensen zitten die hier al een tijd zitten in het parlement. Ik herinner me nog, mevrouw Gennez, dat toenmalig minister Vandenbroucke het loopbaanpact aankondigde. Vijf jaar later werd dat door voormalig minister Smet met grote trom herhaald. Nu is er eindelijk een minister die in een belangrijke cao een aantal essentiële maatregelen neemt, zoals de lerarenplatforms, de vroegere benoeming, en meer middelen voor begeleiding van leerkrachten.

Minister, we zijn ervan overtuigd dat daarmee niet alle problemen opgelost zijn. Laat dat duidelijk zijn. Onze hoop en vraag blijven: neem deze legislatuur met deze regering alstublieft nog bijkomende stappen. Maar we mogen niet blind zijn, collega's, voor de maatregelen die deze legislatuur wel genomen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Ik denk dat de eerste grote lijnen uitgezet zijn, zoals collega's hebben gezegd: de hervorming van de lerarenopleiding, de begeleiding van starters – die is zeer noodzakelijk om de kloof tussen de opleiding en de start van de loopbaan te dichten – , de platforms – hopelijk netoverschrijdend – , minister.

Ik heb een tijd geleden een schriftelijke vraag gesteld over de uitstromende leerkrachten. Ik kon in het antwoord niet duidelijk zien of de gepensioneerde leerkrachten daarbij hoorden. Het ging specifiek over de regio Brussel omdat we hier geconfronteerd worden met een grote uitstroom omdat de uitdagingen ook zo groot zijn. Het lijkt mij belangrijk dat er inderdaad nog bijkomende maatregelen worden getroffen, in deze legislatuur nog. Daarvoor moeten we een beter zicht hebben op de uitstromers.

Zijn dat startende jongeren of zijn het zijinstromers die eigenlijk hadden gehoopt een tweede beroep te vinden in het onderwijs maar het moeilijk blijken te hebben? Zijn het voornamelijk bachelors of masters? Over welke vakken gaat het in het secundair onderwijs? Ik denk dat het belangrijk is om per regio een beter en gedetailleerd zicht te krijgen op de problemen om bijkomende maatregelen te kunnen nemen.

Een andere oproep van onze fractie is om de leraar te laten focussen op zijn kern-taak, kennis en vaardigheden overbrengen, en het karretje niet verder vol te laden.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er is inderdaad al twee of zelfs drie legislaturen sprake van een echt lerarenloopbaanpact dat de loopbaan van leerkrachten aantrekkelijker moet maken en beginnende leerkrachten moet ondersteunen. Dan kun je een aantal maatregelen die genomen zijn in een cao die voornamelijk een loonsverhoging inhield en waarbij het grootste deel van de budgetten naar die loonsverhoging gaat, niet verkopen als een lerarenloopbaanpact. Het onderwijs pikt dat ook niet, minister. Er zijn doorgedreven maatregelen nodig in een loopbaanpact voor beginnende leerkrachten en voor leerkrachten in het algemeen om de uitstroom te stoppen. Het gaat over een doorgedreven aanvangsbegeleiding en het statuut van junior of senior leerkracht, over mensen die minder lesopdrachten hebben als ze beginnen om het draaglijk te houden, over veel meer werken in teamteaching.

Minister, er is veel meer nodig dan die maatregelen in de marge die u nu hebt afgesloten bij de cao-onderhandelingen.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Mevrouw Gennez, dank u om toch even mijn naam te vernoemen bij de vraag naar de cijfers.

Minister, ik denk dat dit ook wel voor een stuk te maken heeft met de jobmobiliteit die we ook in andere sectoren zien. Jonge mensen kijken, in vergelijking met een generatie geleden, heel dikwijls anders naar een loopbaan.

Een van de elementen die ook zeker meespelen, is de hoge druk die tot psychische vermoeidheid en burn-out leidt. Dat er een aantal zaken moeten worden gerealiseerd vanuit de lerarenopleiding, dat is zo, maar het is zeker belangrijk – en onze fractie vindt dat meer dan belangrijk – dat er maatregelen worden genomen die voelbaar zijn bij de leerkrachten op de klasvloer en veel minder in de structuur.

Vandaar, minister, dat buiten de maatregelen die u aan hebt aangehaald in uw antwoord, ik ook nog zou willen vragen om zeker bijkomende maatregelen te

nemen rond de psychische druk die de oorzaak kan zijn dat mensen afhaken, dat mee te bewaken en waar mogelijk, iets mee te doen.

Minister Hilde Crevits: Collega's, collega Gennez, ik heb daarnet gezegd dat ik het probleem absoluut onderken. Door hier de vraag te komen stellen, beseft u misschien niet dat u kritiek aan het geven bent op uzelf. Mevrouw Celis heeft cijfers gevraagd die de periode 2016-2017 vergelijken met de periode 2011-2012. We weten allemaal dat de grootste uitstroom aan leraren in het eerste en tweede jaar van hun aanstelling gebeurt. Dat staat ook vast. Collega Gennez, het gaat hier dus over uitstroomcijfers voor 2011, 2012 en 2013, jaren waarvoor ik totaal niet bevoegd was. De cijfers slaan op periodes waarin uw partij zelf de sp.a-minister leverde.

U komt hier op het spreekgestoelte pleiten – en je moet maar durven – om vervangingspools in het leven te roepen. Mevrouw Vanderpoorten heeft ze ingevoerd, de heer Vandenbroucke heeft ze afgeschaft en we voeren ze nu opnieuw in. *(Applaus bij de meerderheid)*

U komt zeggen dat het zo belangrijk is dat er aanvangsbegeleiding is. Voormalig minister Pascal Smet heeft ze afgeschaft en zo 13 miljoen euro weggesaneerd. Wij voeren ze opnieuw in voor, collega Meuleman, 38 miljoen euro. U komt hier nu zeggen dat het allemaal niets is. Ik ben het daar niet mee eens.

Er wordt hier gesproken over het feit dat er nog zoveel werk is aan de lerarenopleiding. Wel, deze regering maakt daar werk van. Wij zeggen nu voor het eerst dat bijvoorbeeld anderstaligheid een vakdidactiek wordt. Wij zeggen dat elke afstuderende leerkracht verplicht ook een grootstedelijke context moet kennen. Kom hier alstublieft niet zeggen dat we als regering niets doen, of dat we alles zouden wegsaneren. Deze cao, collega's, bevat voor een pakket van bijna 60 miljoen euro aan maatregelen om de startende leraar te versterken. Eindelijk, zou ik daarop zeggen.

Beste mensen, er is al heel wat te doen geweest over ons onderwijs. Met heel veel plezier ga ik de uitgestoken hand van collega Vandenberghe nemen. Ik hoor hier dat we dat niet willen doen. Dat is niet waar. Op alle banken wordt een legislatuuroverschrijdend plan voor het basisonderwijs gevraagd. Wel, ik steun dat, en ik hoop dat het hele parlement straks het voorstel van resolutie goedkeurt waarin dat specifieke meerjarenplan wordt gevraagd. We zullen er werk van maken met deze regering.

Mevrouw Celis, u hebt inderdaad de cijfers opgevraagd. Ik ken u ook als iemand die heel veel aandacht heeft voor stress en burn-outs, maar heel wat van de maatregelen waarnaar u verwijst, en ook mevrouw Meuleman verwijst, kunnen scholen nu ook al toepassen. Ik zie steeds vaker dat de keuze wordt gemaakt om bijvoorbeeld aan co-teaching te doen. Met alle sympathie voor de vakbond, maar als je de budgetten vergelijkt die wij in Vlaanderen in ons secundair onderwijs investeren met de budgetten overal in Europa, dan staan we aan de top wat die financiering betreft. Ook qua regelgeving en mogelijkheden die er zijn, kan men binnen scholen al heel veel.

Tot slot, als het gaat over loopbaanpact: alle vakbonden en alle werkgevers zijn ermee akkoord gegaan dat we naast de cao ook een tijdsbestedingsonderzoek zouden doen, en dus een taakbelastingsonderzoek. Dat loopt nu. Tegelijk komt men dan vandaag vragen om vandaag dringend maatregelen te nemen. Dat pik ik als minister niet. We moeten de hygiëne en de gemaakte afspraken respecteren, en ik zal er ook op toezien dat dat gebeurt. Het tijdsbestedingsonderzoek heeft nog wat tijd nodig. De vakbonden begeleiden dat mee. Zodra dat er is, nodig ik iedereen mee uit aan tafel om de resultaten te bekijken, en om dan hopelijk ook eindelijk de nodige maatregelen te kunnen nemen, want er zijn maatregelen nodig om een goed loopbaanpact af te sluiten. *(Applaus bij de meerderheid)*

Caroline Gennez (sp.a): Minister, elke van uw voorgangers heeft cao's afgesloten, gelukkig maar, maar u hebt in 2017 aangegeven dat 2017 het jaar van de leerkracht en het jaar van het lerarenloopbaanpact zou worden, en dat u er daadwerkelijk voor zou zorgen dat de werkdruk, de druk op mensen die in een school voor een klas staan, zou afnemen. Wat blijkt uit de werkbaarheidsmonitor van de SERV van deze legislatuur, de jongste? Dat de acuut problematische werkdruk in ons Vlaamse onderwijs nog nooit zo hoog is geweest als vandaag. U kunt inderdaad het probleem nuanceren, zoals u vandaag doet in de pers. De mensen op de werkvloer weten wel beter. Wij reiken de hand. In Mechelen wordt die niet altijd aangenomen. We hopen dat dat hier in het Vlaams Parlement wél het geval zal zijn, omdat er echt meer nodig is dan wat er vandaag in uw cao staat. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeerschaos rond Antwerpen door de problemen met de Kennedytunnel

ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeersellende door de werken aan de Kennedytunnel

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Bent Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het onderhoud van tunnels, naar aanleiding van de problemen aan de Kennedytunnel

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Er zijn heel wat verkeersproblemen geweest in Antwerpen. Heel Vlaanderen weet ervan. Zelfs voorbij Vlaanderen weet men ervan. Antwerpen en omgeving werden de voorbije dagen geconfronteerd met ellenlange files. Er was een enorme verkeerschaos rond Antwerpen, op de ring, op de wegen naar Antwerpen, maar ook in Antwerpen. Er waren wachttijden tot twee uur om door de Kennedytunnel of voorbij de Schelde te geraken. Dat is zeer veel. Dat bleek dan te komen, heb ik vernomen, door losgekomen verlichtingsarmaturen in de Kennedytunnel, die daardoor deels moest worden afgesloten. De chaos was compleet.

Minister, dat heeft enorm veel geld gekost. De economische verliezen door zulke toestanden – want zo moet ik dat eigenlijk noemen – zijn enorm. Ik zou graag een reactie van u hebben. Hoe zult u in de toekomst zulke dingen kunnen vermijden?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, we hebben al meermaals met u van gedachten gewisseld over de stijging van de files in Vlaanderen. In 2015 hadden we gemiddeld ongeveer 470 kilometeruren file. Dat is gestegen naar 570 kilometeruren in 2017. Dat is een stijging met een vijfde de voorbije jaren. We merken dat we in Antwerpen in het bijzonder het slachtoffer zijn van die toenemende filedruk. De Kennedytunnel is daarbij een van de moeilijkste punten in heel dat bredere geheel.

Dan verwondert mij, minister, de wijze van aanpak wanneer de werken gebeuren die nodig waren ingevolge de losgekomen verlichting. Als dergelijke werken gebeuren, dan zou er echt nadruk moeten worden gelegd op de aankondiging van minderhindermaatregelen. Hoe gaat u in de toekomst wanneer er grotere werken worden gepland dan de aanpassing van de verlichting, minderhindermaatregelen aankondigen?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, 'shit happens'. Ik denk dat die uitdrukking de afgelopen twee dagen toch wel een aantal keren door uw hoofd moet zijn geschoten. Problemen met de Antwerpse tunnels, de Kennedytunnel, het loskomen van de lichtarmaturen. Dit is een episode in een langere reeks problemen met de fietstunnel, de verbinding tussen Linkeroever en het centrum, losgekomen wandtegels in de Waaslandtunnel, opkrullende tramsporen in het Antwerpse. Het zijn problemen die zich stellen.

Wat de tunnels betreft, een tijd terug – en woorden hebben hun betekenis – was u heel scherp voor de Brusselse collega's toen er zich problemen voordeden in de tunnels van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. U plaatste daar als Vlaams performant antwoord tegenover: de Vlaamse tunnelorganisatie.

Ondertussen waren er de problemen gisteren en eergisteren in Antwerpen. Voka was heel scherp in de veroordeling. De Antwerpse tunnels zijn slagaders van de Vlaamse economie. Minister, wat zult u doen om die Antwerpse tunnels altijd open, veilig en functioneel te houden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik zal eerst ingaan op de oorzaken. De armaturen waren blijkbaar vastgemaakt met verschillende metalen, waardoor die metalen een galvanisch koppel zijn gaan vormen. Doordat er ook een elektrolyt tussen komt, namelijk in de vorm van regenwater en het zout in regenwater, is er in de loop der jaren corrosie ontstaan. Men noemt dat contactcorrosie of galvanische corrosie. Het is ook niet toevallig dat zich dat enkel heeft gemanifesteerd op de rechterrijstrook, omdat het zout van het regenwater vooral daar opspat doordat er meer vrachtwagens rijden en doordat er meer trafiek is.

Men is onmiddellijk opgetreden als een goede huisvader, denk ik wel, en men heeft onmiddellijk de rechterrijstrook afgesloten. Er wordt soms gevraagd waarom men dan niet onmiddellijk begonnen is op die rechterrijstrook met het vervangen van de armaturen of te zorgen voor herstelmaatregelen. We moeten natuurlijk onze eigen werknemers, onze arbeiders beschermen. Dat wil zeggen dat zulke werken enkel kunnen plaatsvinden wanneer er twee rijstroken worden afgesloten. Twee rijstroken afsluiten in de loop van de dag zou nog meer verkeerschaos geven. Vandaar hebben we het besluit genomen om een rijstrook af te sluiten en 's nachts te werken. Men heeft dat op twee nachten aangepakt en gezorgd voor herstelmaatregelen. Dat is voor de korte termijn.

Een flankerende maatregel was het gratis maken van de Liefkenshoekunnel die natuurlijk ook snel verzadigd was. Dat spreekt voor zich.

Wat zijn de volgende stappen? Ten eerste, de beveiliging van de andere lichtarmaturen. Normaal was de vervanging van de lichtarmaturen gepland in 2020. We zullen dat een jaar naar voren trekken, zodat er volgend jaar – als we dit jaar nog de aanbesteding kunnen doen – nieuwe lichtarmaturen in de betrokken tunnel worden gehangen. Ten tweede doen we in de andere tunnels een extra inspectie om na te gaan of er zich daar een gelijkaardige probleem voordoet of zou kunnen voordoen. Het gaat natuurlijk alleen over de tunnels die een oudere verlichting hebben, want op verschillende plaatsen is de verlichting vernieuwd. Ten derde laat ik een onderzoek voeren om te bekijken of dit probleem vroeger gedetecteerd had kunnen worden. Die corrosie kan je natuurlijk niet met het blote oog waarnemen. Je moet daarvoor echt de armaturen demonteren. Dat wordt enkel gedaan bij een heel grote inspectie. Enkel dan kun je dat vaststellen. En dus heb ik gevraagd om op zijn minst te bekijken of dat niet vroeger kan worden gedetecteerd.

Wat het beheer van de tunnels betreft, hebben we de afgelopen jaren in Vlaanderen enorme stappen vooruit gezet. Vroeger was het beheer van de tunnels opgesplitst per territoriale entiteit. Het Agentschap Wegen en Verkeer heeft een divisie Antwerpen, en die deed naar eigen inzichten het beheer van de tunnels in Antwerpen. Elders deed men dat op een andere manier. Wij hebben dat samengebracht en die expertise gebundeld in een tunnelteam. Nu worden 24 tunnels vanuit dat tunnelteam gecoördineerd beheerd. Het gaat over alle tunnels die langer zijn dan 200 meter omdat zij allemaal ressorteren onder de Europese tunnelrichtlijn. Dat was een beetje het criterium om 24 tunnels samen te brengen onder het gecoördineerd beheer van een tunnelteam.

We hebben daarbij budgetten vrijgemaakt voor 50 voltijdse equivalenten. Momenteel zitten we nog maar aan 39, de rest krijgen we niet ingevuld, met als gevolg dat ik 6 miljoen euro extra middelen heb uitgetrokken voor een aanbesteding om externe expertise in te sourcen zodat we dat gat kunnen dichtrijden. Het is de bedoeling om aan 50 mensen te komen en intussen te profiteren van externe expertise.

Dat tunnelteam voert een tunnelspecifiek beheer. Dat betekent dat ze een beheersplan opstellen voor elke tunnel apart en daarnaast een loskoppeling doen van onderhoud en inspectie. Vroeger werd dat in een beweging gedaan, nu is de inspectie motor voor het onderhoud. Ook dat is een goede aanpak.

De budgetten zijn serieus gestegen. Vroeger hadden we een budget voor onderhoud van 6 miljoen euro dat is opgetrokken naar 9 miljoen euro. Wat de investeringen in de tunnels betreft, is de budgetstijging nog spectaculairder. In 2014 ging het over 4 à 5 miljoen euro, vandaag zitten we aan 18 miljoen euro. Het gaat dan over vervangingsinvesteringen, elektrische installaties die worden vervangen, lichtapparatuur die wordt vervangen, ventilatie waarin geïnvesteerd wordt. Het gaat dus om een heel investeringsplan in de verschillende tunnels.

Conclusie, er zijn veel investeringen en er is een vernieuwde aanpak. Maar soms, shit happens. Tot mijn spijt kan ik dan ook niet uitsluiten dat zich in de toekomst nog incidenten kunnen voordoen. Ik kan echter wel zeggen dat we het maximum doen om zulke incidenten in de toekomst te vermijden.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, u geeft een hele uitleg over wat u in die toekomst zult doen, maar wat mij aanbelangt, is dat u niet hebt gedaan wat u moest doen. U moet als een goede huisvader optreden, niet alleen voor onze tunnels maar voor heel onze wegeninfrastructuur.

Elk uur file kost 70 à 80 euro per vrachtwagen, dat is 3 miljoen euro per uur. Daar kunt u al wat mee doen inzake onderhoud. U zegt dat de problemen niet visueel konden worden vastgesteld waren bij onderhoudswerken. Als de olie van mijn wagen moet worden ververs, kan ik dat ook niet visueel vaststellen, dat hoort gewoon bij het onderhoud. Het goede huisvaderschap voor het onderhoud van een wagen bijvoorbeeld moet ook bij tunnels gebeuren.

Uw tunnelteam moet voornamelijk 's nachts gecoördineerd een compleet onderhoud doen van die tunnels en ervoor zorgen dat die tunnels vrij en onderhouden blijven. Niet alleen die visuele gebreken moeten worden hersteld, er moet ook een plan zijn om die tunnels te onderhouden zoals dat hoort, net zoals men dat doet als een goede huisvader, bijvoorbeeld voor een auto. Ik ken daar overigens niets van, maar ik weet wel dat niet alles visueel kan worden vastgesteld. Een goede huismoeder zoals ik onderhoudt haar wagen en doet die op tijd binnen om in orde te laten brengen.

Ik kan u volgen wat de toekomst betreft. Ik hoop dat we dit niet meer moeten meemaken, want dit is een ramp. Ik wil erop wijzen dat u in het verleden uw verantwoordelijkheid niet hebt genomen.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, ik dank u voor de toelichting. Het is duidelijk dat er voldoende budgetten zijn voor het onderhoud van de tunnels. Als zich in de toekomst opnieuw gelijkaardige problemen voordoen, zou wel een andere manier van communiceren moeten worden gehanteerd. Als de boodschap nu is dat men Antwerpen moet mijden, dan is dat geen goede communicatie. Daarnaast moet meer worden gewezen op de alternatieven. We hebben daar vlakbij het station van de Noorderkempem dat een belangrijk openbaarvervoersknooppunt is en waar sinds 9 april ook de Beneluxtreinen rijden. Er is een verhoogd treinaanbod, maar op die alternatieven worden met dergelijke wegenwerken spijtig onvoldoende genoeg de aandacht gevestigd.

Ik denk dat we meer die reflex moeten hebben. In plaats van telkens louter en alleen op alternatieven op het gebied van wagens te wijzen, moeten we op die andere alternatieven inzetten.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik wil nog even doorgaan op die tunnelorganisatie in Vlaanderen. Het tunnelteam heeft vijftig medewerkers. Voor 2016 was voorzien in een werkingsbudget van 8 miljoen euro. Ik heb begrepen dat de investeringen ondertussen 18 miljoen euro bedragen. Er is ook een werkingskrediet om die mensen te betalen. Ik ga ervan uit dat het team ondertussen voluit operationeel is en dat de investeringskredieten daadwerkelijk besteed geraken. Iets uitvoeren, is nog iets anders dan iets budgetteren. Tussen de beslissing en de uitvoering kruipt in Vlaanderen nogal eens wat tijd.

Ik wil u nog een bedenking meegeven. Deze ochtend waren de Limburgse volksvertegenwoordigers uitgenodigd door VOKA Limburg. Minister Vandeurzen was daar ook aanwezig. Voor de werkgevers zijn er drie topprioriteiten. Mobiliteit, en dan vooral filebestrijding, staat met stip op de eerste plaats. Dat wordt als de grootste gesel beschouwd. De andere topprioriteiten waren de arbeidsmarkt, omdat vacatures niet meer ingevuld geraken, en het vergunningenbeleid. Mobiliteit hebben we in Vlaanderen echter zelf in de hand. Op dat vlak kunnen we echt het grote verschil maken om onze economie slagkrachtig te houden.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, u hebt veel extra mensen en middelen aangekondigd om incidenten in tunnels en langs de weg snel te kunnen aanpakken. Ik zou u willen vragen om voor het openbaar vervoer hetzelfde te doen. Weet u dat in Antwerpen de chauffeurs van splinternieuwe trams van 3,5 miljoen euro aan een aantal wissels moeten uitstappen om de wissels, zoals honderd jaar geleden, handmatig om te slaan? Die wissels zijn meer dan een jaar geleden stukgegaan. In mijn eigen stad, Gent, is het tramnet gedurende twee jaar anderhalve kilometer ingekort. De sporen zijn stukgegaan omdat u bespaart op het budget om bussen en trams te laten rijden.

Minister, u bent daadkrachtig voor de weg. Ik zou u willen vragen om minstens even daadkrachtig te zijn voor het alternatief, namelijk het openbaar vervoer. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik moet eerlijk zeggen dat het antwoord dat u net hebt gegeven eigenlijk net hetzelfde is als het antwoord dat u twee jaar geleden, op 15 februari 2016, hebt gegeven. Op dat ogenblik had Knack aangetoond dat de toestand van de bruggen en de tunnels in Vlaanderen onrustwekkend was. Iets meer dan twee jaar geleden hebt u dan verklaard dat het tunnelteam uit 50 mensen bestaat, dat u het onderhoudsbudget had verdubbeld en u wel degelijk zeer kort op de bal kon spelen.

Zoals de heer Keulen terecht heeft aangehaald, hebt u zeer hard uitgehaald op het ogenblik dat er in Brussel een probleem met de tunnels was. Ondanks uw stoute en nogal harde verklaringen, stel ik nu echter vast dat u de situatie zelf niet onder controle hebt. U hebt een zeer technische uitleg gegeven. Ik blijf me afvragen waarom een dergelijk probleem met de lichtarmaturen, dat niet van vandaag op morgen kan ontstaan, niet is gezien. Ik denk dat u dringend aan uw tunnelteam moet werken. Indien dit in de Kennedytunnel gebeurt, vraag ik me af welke garantie de Vlaming heeft dat het in andere tunnels niet op dezelfde manier zal gebeuren. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

Ludo Van Campenhout (N-VA): Minister, in Antwerpen zetten we in het kader van Slim naar Antwerpen effectief in op structurele alternatieven. Om calamiteiten te vermijden, zijn preventieve inspectie en structureel onderhoud van belang. Het is dan ook positief dat het onderhoudsbudget gevoelig is verhoogd om dergelijke calamiteiten in onze tunnels in de toekomst te vermijden. Ik dank u daarvoor.

Minister Ben Weyts: Ik heb het wel getroffen. Er zitten vandaag veel specialisten in de zaal die allemaal weten hoe we galvanische corrosie kunnen detecteren en perfect kunnen zien. Ik dank iedereen voor de tips.

Mijnheer Rzoska, volgens u heb ik hier hetzelfde verteld als in februari 2016. Dat klopt niet. Ik denk dat ik toen heb gezegd dat het budget van 4 of 5 miljoen euro tot 8 miljoen euro zou stijgen. Nu is het 18 miljoen euro. Er zijn heel wat middelen bij gekomen.

We geven het tunnelteam alle kansen. De getalsterkte is nu 39 mensen. Om ervoor te zorgen dat we op ongeveer 50 mensen uitkomen, zullen we intern en extern nog wat expertise insourcen.

Omdat we er niet in slagen om onze vacatures zelf ingevuld te krijgen, moeten we wel naar de private markt. Daar kunnen we ook van profiteren om externe expertise te benutten. Die investeringsbudgetten zijn historisch hoog. Er was wel wat achterstand en er moeten inderdaad hier en daar putten gevuld worden omdat voorgangers van mij hier minder in geïnvesteerd hebben. Mijnheer Vandembroucke, u bloost niet, dus u weet waarover ik het heb. We zorgen ervoor dat die historische achterstand wordt ingehaald dankzij de budgetten die deze regering vrijmaakt. We gaan niet doen alsof we alle incidenten kunnen vermijden, er zullen altijd wel eens onvoorziene omstandigheden zijn. Door de grote inspanningen die we nu leveren, door een reorganisatie en een nieuwe aanpak, zullen we erin slagen om zulke incidenten maximaal te vermijden.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, niet alleen de tunnels maar heel het wegennet is verouderd en niet onderhouden. Dat kan visueel worden vastgesteld worden. U zal intussen wel begrepen hebben dat u de tunnels moet onderhouden. Er zijn putten en groeven in de weg, mensen rijden er hun banden en zelfs hun velgen op stuk. Ons wegennet is niet in orde. Een blinde kan vaststellen dat hij stilstaat in de file, hij voelt de putten in de weg en een blinde kan dus ook vaststellen dat u uw job als minister niet doet.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, veeleer dan elkaar te verwijten kunnen we in de toekomst beter zorgen voor een gecoördineerde aanpak en goede communicatie, zodat de toename van de files kan vermeden worden. Op den duur roept het woord mobiliteit in Vlaanderen vooral het beeld op van stilstand en fijn stof. Voor onze mobiliteit in de toekomst moeten we radicale keuzes maken. Dat kunnen we doen op crisismomenten: dan moeten we wijzen op mogelijke alternatieven op gebied van openbaar vervoer en elektrische fietsen. U moet die crisismomenten gebruiken om aan te tonen van welke alternatieven de Vlamingen gebruik kunnen maken.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik noch mijn collega's zijn specialisten in galvanische corrosie. De aanval is vaak de beste verdediging en u hebt dat voor een stuk over uzelf afgeroepen. Ik zeg dat met veel sympathie voor uw persoon: u was namelijk degene die de Latijnse laksheid in Brussel twee jaar geleden zwaar op de korrel nam. U stelde daar de Vlaamse performantie tegenover. Nu zitten we inderdaad zelf met die problemen. Het aantal medewerkers is verhoogd, de investeringsbudgetten zijn opgetrokken. Woorden wekken, maar voorbeelden strekken. Het zou nu goed zijn dat de leden van de commissie Mobiliteit en Openbare Werken van u de lijst krijgen van projecten die zijn uitgevoerd met die 18 miljoen euro, om te zien waar aan welke tunnels is gewerkt. Op die manier kunnen we het vertrouwen van de Vlaming behouden.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werkomstandigheden in de jeugdhulp

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de maatregelen voor de werkomstandigheden binnen de jeugdhulpvoorzieningen, naar aanleiding van de recente stakingsactie van de zorgsector

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de door de minister aangekondigde extra personeelsinvesteringen in de integrale jeugdhulp

ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beloofde extra personeel voor de jeugdhulp

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het is bijna vijf uur op woensdagmiddag en de meeste kinderen zijn, als ze niet nog in de muziekschool of op de voetbalveld zijn, nu thuis, misschien in het gezelschap van een broer of een zus. Heel wat jongeren in de jeugdhulp gaan nu niet naar een thuis met één of twee broers, maar naar de leefgroep in de voorziening met tien tot twaalf andere kinderen. Daar wordt met hart en ziel gewerkt om het warm en gezellig te maken. Maar een groep van tien of twaalf jongeren is groot: het gaat vaak over kinderen met autisme, die nood hebben aan rust, aan minder prikkels.

Het gaat vaak over kinderen met gedrags- en emotionele stoornissen, waar je dicht op moet zitten, waar je structuur aan moet geven. Dan twaalf kinderen onder je hoede hebben, is een nagenoeg onmogelijke taak. Dat zeggen ook die opvoeders. Ze zeggen dat ze willen werken met jongeren, dat ze aan hun toekomst willen bouwen. Maar tien tot twaalf kinderen is te veel. Iedereen die al eens op een woensdagnamiddag tien kindjes thuis heeft gehad – ik heb het zelf al meegemaakt omdat mijn zonen vriendjes hadden uitgenodigd – weten dat dat een helse opdracht is. Als dat kinderen zijn met noden, kinderen met stekeltjes, die extra aandacht nodig hebben, dan vragen we iets dat bovenmenselijk is. Die bovenmenselijkheid wordt heel vaak gegeven, maar het wordt tijd dat we luisteren naar hun noden, dat we horen wat ze zeggen, dat we luisteren naar de reden waarom ze staken, zodat het opsplitsen van die leefgroepen een waarheid wordt.

Minister, u hebt extra personeel beloofd. Mijn vraag is dan ook heel eenvoudig: zal dat extra personeel ervoor zorgen dat we effectief kleinere leefgroepen hebben? Of anders gezegd: wat zal de impact zijn van de beloftes die we hebben? Zal dat genoeg zijn om te doen wat er gevraagd wordt, om leefbare werkomstandigheden

te maken, om te zorgen dat er minder agressie is en dat er meer warmte en meer huiselijkheid is in onze jeugdhulp?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, de vraag van de opvoeders in de jeugdhulp is eigenlijk eenvoudig: zorg dat wij op een veilige manier zorg kunnen bieden aan onze kinderen, laat ons dat doen in voldoende kleine groepen en geef ons daar voldoende personeel voor.

U hebt middelen aangekondigd. Dat op zich is een goed begin, denk ik. Ik hoop dat het niet dezelfde middelen zijn die u al eens hebt aangekondigd en uitgegeven voor slachtoffers van tienerpooiers, de staking in de gemeenschapsinstellingen, het rapport crisishulp van het Rekenhof, maar dat dat echt nieuwe middelen zijn die dienen om de basiswerking te financieren en uit te breiden, en die niet voor specifieke groepen dienen. Als dat zo is, dan betekent dat dat elke instelling er gemiddeld 2,5 opvoeders verkrijgt. Dat is een gemiddelde, u kunt dat natuurlijk ook anders verdelen. Daarom noem ik het een goed begin. Het is een begin omdat u aangeeft en voor het eerst erkent dat zij werkelijk met te weinig zijn om daar veilige zorg te bieden, maar het lijkt mij ook niet meer dan een begin. Want ook na die injectie zullen de mensen het moeten doen met 85 procent van de middelen waar ze eigenlijk recht op hebben en waar die kinderen natuurlijk ook recht op hebben.

Mijn vraag aan u is heel simpel: hoe gaat u die nieuwe middelen – als het geen nieuwe middelen zijn, corrigeer mij dan – precies inzetten om tegemoet te komen aan de noden van die instellingen waar kinderen het erg moeilijk hebben om in grote groepen te leven en waar het voor begeleiders nagenoeg onmogelijk is om incidenten en agressie tegen te gaan? Hoe gaat u die middelen verdelen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, morgen is het Onze-Lieve-Heer-Hemelvaart. Het is uiteraard ook Rerum Novarum. Mocht ik u zijn en ik ging morgen speechen, dan zou ik het niet hebben over de wederopstanding van Christus, maar hopelijk over het begin van de wederopstanding van de integrale jeugdhulp.

Minister, ik zie dat de correspondent van Belga hier niet meer is, maar ik ben heel tevreden over wat u hebt aangekondigd. Ik ben blij dat er extra investeringen komen in de omkadering van het personeel dat vaak met heel kwetsbare kinderen en kinderen met heel complexe problematieken moet werken. Ik maak me uiteraard de bedenking waarom het zo lang moet duren voor deze oplossing vandaag op tafel kon liggen. Waarom kon die een aantal weken geleden al niet op de tafel hebben gelegen? Maar laat ons vooruit kijken. Minister, ik wil het met u hebben over dat positief gegeven, dat instrument dat u gaat maken om ervoor te zorgen dat die extra personeelsleden die zijn aangekondigd, de 130 die u hebt aangekondigd en de 70 uit de sociale maribel, goed worden verdeeld volgens zorgzwaarte en volgens verblijfsduur van kinderen in de verschillende instellingen.

Minister, mijn vraag is vrij eenvoudig. Als ik een berekening maak, dan kom ik aan 130 vte's, maal 50.000, dat is 6,5 miljoen euro die nodig is om de belofte die u gedaan hebt, in te willigen. Waar haalt u binnen uw grote portefeuille het budget om dit te financieren?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, in januari stonden we hier met dezelfde mensen als ik me niet vergis, omdat het personeel van de gemeenschapsinstelling in Mol problemen had aangekaart in verband met de opvang van meisjes. In maart

was er plaatsgebrek in Everberg waarbij criminele jongeren niet naar de cel konden, en eenmaal terug op straat nieuwe criminele feiten pleegden.

Op 7 mei was er dan een sit-in van de Broeders van Liefde voor uw kabinet. U hebt dan aangekondigd dat er 130 extra jobs zouden zijn.

Voordien, naar aanleiding van de discussies die we hier gehad hebben en waarvoor ik juist verwezen heb, had u ook al maatregelen aangekondigd. Een van de maatregelen, waar ik persoonlijk ook heel blij mee ben, is dat u zegt: onze prioriteit in de jeugdhulp is de eerste lijn versterken, zodat we niet in de vicieuze cirkel terechtkomen van het gebruik van shortcuts door jongeren die eigenlijk niet in crisis thuishoren en dergelijke meer.

U hebt extra personeel aangekondigd in GES+, waar wij ook blij mee zijn. Maar om terug te komen op die 130 extra jobs die zijn aangekondigd: kunt u wat meer uitleg geven? Op basis van welke parameters is dat aantal van die 130 extra jobs tot stand gekomen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, een paar antwoorden, maar antwoorden die ook in lijn liggen met wat ik hier bij vorige bijeenkomsten al heb gezegd. Ik heb altijd bevestigd dat we in ons beleidsdomein met een oefening ten gronde bezig zijn. De problematiek van jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen is een zeer ernstig fenomeen en een ernstige problematiek. Mensen op het terrein worden daar inderdaad mee geconfronteerd. Wij zijn dus al een tijdje aan het kijken naar ons concept van verblijf in de jeugdhulp, naar kleinere verblijfseenheden, wat dat allemaal aan randvoorwaarden met zich meebrengt, en hoe we dat moeten bekijken.

Ik heb uiteraard ook van de actievoerders begrepen dat dat perspectief – niet alleen de korte termijn, met de extra personeelsmiddelen, maar uiteraard ook wat dat betekent als je dat concept helemaal wilt herdenken – voor hen belangrijk is. Ik heb met de actievoerders gesproken over het feit dat dat traject absoluut moet worden doorgezet in de volgende maanden. Een aantal van die rapporten zullen ook wel binnenkomen, en dat moet de basis zijn van een fundamentele oefening op deze grote punten.

Op de korte termijn – en dat begrijp ik uiteraard ook – is er gevraagd wat we kunnen doen aan versterking van onze personeelseffectieven. Ook daar ligt mijn antwoord een beetje in lijn met wat ik hier de vorige keer gezegd heb: dat zijn de dingen die ook hun beslag zullen krijgen in het sociaal akkoord waarover de sociale partners onderhandelen en waar uiteraard ook de Vlaamse overheid een stuk mee het budgettaire kader bepaalt, en kijkt of een aantal dingen die partners willen doen, ook kunnen sporen met wat wij beleidsmatig voorstaan.

In dat verband heb ik inderdaad gezegd dat het mogelijk is om op korte termijn te gaan naar versterkingen van personeel: in de sector jeugdhulp een vijftigtal, bijzondere jeugdzorg, en voor de minderjarige personen met een beperking een 130-tal effectieven. Die budgetten zijn uiteraard budgetten die wij binnen de schoot van de regering en ook in het kader van het sociaal akkoord moeten formaliseren, en uiteraard op een bepaald moment ook moeten engageren. En we gaan binnen ons beleidsdomein 2018-2019 uiteraard ook kijken hoe we daar die marges maken. En ik moet dit toch wel eens uitdrukkelijk zeggen, want ik hoor daar hier en daar al wat misverstanden over: uiteraard, mevrouw Van den Bosch, niet door middelen weg te halen die geëngageerd zijn in de gemeenschapsinstellingen of voor de bijzondere omkadering voor die voorzieningen die met slachtoffers van tienerpooiers aan de slag zijn gegaan. We gaan die 130 jobs uiteraard financieren met middelen die we daarvoor ook in het kader van de

groeitrajecten in onze begrotingen kunnen engageren, en waarover de regering uiteraard ook haar engagement zal moeten geven.

Het zullen ook geen middelen zijn die interen op de groeipaden. Het groeipad dat we hebben voor de personen met een beperking, is vastgelegd bij de start van de legislatuur. Het is belangrijk dat we dat ook heel duidelijk zeggen. Het zijn ook jobs die hopelijk versterkt kunnen worden met wat sociale partners afspreken binnen het kader van de sociale maribel. Het zijn natuurlijk niet de socialemari-beljobs die in die 130 aanwezig zijn.

Een van de sporen is dat we uiteraard gekeken hadden, ook voor de verevening en de gelijkere financiering in functie van zorg bij volwassen personen met een handicap, wat we daar budgettair voor nodig hadden. We merken dat daar misschien een opportuniteit is, waardoor we wat middelen kunnen verschuiven om ook diezelfde oefening te doen, vanuit diezelfde logica uiteraard, naar de voorzieningen die met minderjarigen met een beperking aan de slag zijn. Dat zijn een aantal van de elementen die daarin zullen worden meegenomen. Maar het zijn dus nettojobs.

Hoe zal dat ingezet worden? Collega's, ook deze oefening wordt al een tijdje voorbereid, ook met sociale partners, uiteraard. Het is de bedoeling om ze in functie van 'outcome'-parameters in te zetten voor onze multifunctionele centra. Dat is de naam van de voorzieningen waarover we hier spreken. Zij werken met personeelspunten. Sociale partners zijn al een aantal vergaderingen aan het bekijken hoe je kunt objectiveren. Als je echt kunt aangeven dat het om jongeren gaat met gedrags- en emotionele stoornissen die echt complexe zorgen vragen, hoe kun je daarop dan op een geobjectiveerde manier een aantal versterkingen alloceren? Ik hoop dat de sociale partners op een heel korte termijn daarover een draagvlak en een akkoord bereiken, zodat we dat kunnen omzetten en implementeren, zodat we die voorzieningen in hun personeelsmogelijkheden kunnen versterken.

Dat is belangrijk omdat we op die manier kunnen aansluiten bij iets wat in de integrale jeugdhulp voor ons ook belangrijk is: de overtuiging dat we voor die jongeren, die vaak heel wat zorg nodig hebben en in die zorg vaak ook verschillende competenties, vanuit de integrale jeugdhulp en de toegangspoort effectief een aantal plaatsen kunnen verzekeren.

Het is ook een surplus op wat ik hier al eens heb gezegd. Ik heb al aangegeven dat we het aantal GES+-plaatsen (extreme gedrags- en emotionele problematiek) zullen versterken. De middelen die daarvoor beschikbaar zijn, zijn niet in die 130 inbegrepen. Die 130 gaan wat mij betreft over jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen. De omkaderingsperspectieven die we voor de echte GES+-problematiek vroeger al hadden gecreëerd, blijven uiteraard ook beschikbaar en kunnen, wat mij betreft, ook in die oefening worden betrokken.

Er is ook een budget om de vorming over agressie en het omgaan met agressie te organiseren. U weet dat dat een eenmalig budget is, dat we bij de begrotingscontrole hebben binnengehaald en dat nu ook voor de partners beschikbaar is. Zo kunnen we bekijken hoe zij daarmee vorming kunnen organiseren.

Een laatste punt gaat over infrastructuur. Als we echt fundamentele oefeningen doen in verband met verblijf, zullen we een heel fundamentele oefening in verband met infrastructuur moeten doen. We hebben alle voorzieningen gevraagd wat zij op korte termijn willen, gelet op de onderkenning van het fenomeen van de stijgende agressie. Die inventarissen zijn nu binnen. Het gaat over prikkelarme ruimte, kleinere leefgroepen in een aantal gevallen, veiligheidsdeuren enzovoort. Zoals gezegd, zullen we ook het investeringsfonds van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) aanpassen en reglementeren, zodat we die werken snel kunnen uitvoeren.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u zegt dat er, bovenop andere beloftes, 130 mensen extra komen voor die sector. Wij zullen u zeker aan dat engagement herinneren. Mijn vraag was wat de impact gaat zijn. Wat zal in september de impact zijn? Als een kind naar de leefgroep gaat, zal het dan nog in een leefgroep van tien tot twaalf zitten? Of gaan we in september kunnen vaststellen dat het in een leefgroep zit van zes tot acht kinderen? Dat is wat nodig is. Ik vraag dat omdat u er een klein woordje in zette over dat we dat nog moeten formaliseren in het Vlaams intersectoraal akkoord (VIA). Collega's, het VIA ligt al vier jaar in de ijskast. Het zal ook de tekorten in de kinderopvang en de leefbaarheid van die sector moeten opvangen. Het VIA zal ook de ongelijke financiering voor mensen met een handicap moeten rechtentrekken. Het VIA, waar al vier jaar om wordt gevraagd en dat er nog steeds niet is.

Minister, zult u het kunnen waarmaken en het niet eventjes zomaar formaliseren? Zult u ervoor zorgen dat wij in september kleinere leefgroepen hebben dankzij het personeel dat u nu belooft?

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ik ben sowieso blij dat het gaat om extra budgetten bovenop wat u eerder hebt beloofd. Maar ik heb een belangrijke vraag. U hebt al in budgetten voorzien voor GES+-kinderen. De mensen op de werkvloer vragen om het nieuwe geld te investeren in basiswerking, om het niet te koppelen aan heel moeilijke profielen en dus bijna voorwaardelijk te maken. Zij vragen om ervoor te zorgen dat zij niet alleen staan met een groep van tien of twaalf kinderen, zij vragen dat die groep wat kleiner kan zijn. Ik vraag dus heel duidelijk om dat te investeren in de basiswerking. Geef dat niet aan specifieke gevallen, maar zorg ervoor dat zij hun werk en job kunnen doen.

Minister, u zegt dat het voor u allemaal oké is en dat het geld er is. De regering moet wel nog haar engagement bevestigen. Betekent dit dat wat u hier vertelt over die extra jobs en dat extra geld uw intentie is, zonder dat uw coalitiepartners daarover met u hebben gesproken en dat zij nog niet hebben geoordeeld? In dat geval zal ik de komende dagen ook daarover nog enkele vragen moeten stellen.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben heel blij dat u hebt duidelijk gemaakt dat die 130 jobs, netto, nieuwe jobs zijn, bovenop andere aankondigingen die u reeds eerder hebt gedaan. Dat is super.

Minister, ik wil graag twee bekommernissen voorleggen. De ondersteuning van het personeel dat in een voorziening werkt, is heel belangrijk. Maar er zitten ook heel wat mensen thuis, ouders die vijf of tien jaar wachten op een PAB voor hun kind met een beperking, en die niet kunnen staken, die niet kunnen zeggen: 'Vandaag gaat het echt niet voor mij en ik ga aan het kabinet van de minister een sit-in organiseren.' Ik hoop dat we ook voor hen de nodige aandacht zullen hebben, minister, om ervoor te zorgen dat hun situatie houdbaar blijft.

Ten tweede, minister, weet u dat wij een idee op tafel hebben gelegd, met name de gezinshuizen. Daarin worden de kinderen per vier, dus in een heel kleine leefgroep, opgevangen in een gezinscontext. Dat is een situatie, minister, die voor sommige kinderen een oplossing kan zijn, die een betere omkadering geeft en 50.000 euro goedkoper is per vier kinderen dan een kind dat in een instelling verblijft.

Minister, wanneer kunnen we daar zo snel mogelijk werk van maken? (*Applaus van Peter Persyn*)

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik dank u om het engagement te nemen voor 130 extra jobs.

Ik heb het al bij mijn eerste betoog gezegd. We hebben hierover al op verschillende momenten gedebatteerd. U hebt telkens een aantal maatregelen voorgesteld die

perspectief zouden moeten bieden aan de sector. Maar het blijkt toch wel dat het water aan de lippen staat. Ik denk dus dat die 130 extra netto jobs er heel vlug moeten komen, om dat personeel gerust te stellen dat zij inderdaad niet lang meer moeten wachten om een situatie, die blijkbaar echt onhoudbaar wordt, opgelost te zien.

Minister, wat is de concrete timing?

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik ben een beetje verbaasd indien zou worden gesuggereerd dat het engagement niet in het sectorale luik van het sociaal akkoord zou kunnen of moeten worden opgenomen. Als we spreken over het versterken van het personeel van andere sectoren – want daar zijn natuurlijk ook noden – zijn er in het VIA intersectorale maatregelen, over koopkrachtissues, en daarnaast zijn er sectorale dossiers – u hebt er trouwens een aantal genoemd.

Ik heb eerlijk gezegd bij de sociale partners niet gemerkt dat men het niet gewoon evident vond dat dat stuk bij wijze van spreken gebetonneerd zou worden in het sociaal akkoord. Mocht ik hen zijn, zou ik dat ook doen. En ik zou het, eerlijk gezegd, als minister van Welzijn zelfs ook heel erg appreciëren. Want het is natuurlijk wel belangrijk om zeker te zijn dat het effectief gemonitord en opgevolgd wordt en duurzaam is.

In die zin denk ik dat we er allemaal belang bij hebben dat wat afgesproken wordt, als het gaat over werkdruk, werklast, de confrontatie met die nieuwe realiteit van stijgende agressie – zaken die door de sociale partners ook op de agenda van sociale onderhandelingen zijn gezet – daar mee in wordt opgenomen. Die onderhandelingen zijn natuurlijk al een tijdje bezig. Ze schieten goed op. Ik ga ervan uit dat dat daar hoe dan ook een onderdeel van zal zijn.

Hoe die concreet worden ingezet – en voor mijn part dus snel, want dat mag in de loop van de tweede helft van dit jaar gebeuren – moet natuurlijk ook worden bepaald aan de hand van een aantal objectieve parameters.

Mevrouw Van den Bossche, het is uiteraard niet de bedoeling om daarbij alleen of in hoofdzaak te focussen – of hoe u dat ook wilt zeggen – op die echte top GES+-situatie. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling dat we naar de wat bredere groep jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen kijken. GES+ valt daar ook onder, maar ik heb al gezegd dat dat er daarvoor een extra luikje bij komt, dat niet in de 130 zit. Dat was ook belangrijk in het gesprek dat ik maandag heb gevoerd. Het gaat er niet zozeer over met al die middelen in te zetten op die kleine, heel complexe groep, maar eigenlijk ook breder. Dat is de bedoeling.

Maar het moet wel gebeuren aan de hand van een aantal objectieve parameters. En dat is niet alleen onze vraag, het is wat de sociale partners zelf ook vragen, dat je dat op een correcte manier verdeelt tussen voorzieningen die effectief met hun personeel hun nek uitsteken en die effectief de uitdaging aangaan in verband met die jongeren.

Mevrouw Van den Brandt, betekent dat dat dit allemaal in nieuwe erkenningsnormen zal zitten? Dat de infrastructuur in september volledig aangepast zal zijn? Ik vermoed eerlijk gezegd dat het in een aantal instellingen die kant zal opgaan als zij daar opportuniteiten voor hebben. In de praktijk zullen we aan die voorzieningen extra middelen en mensen moeten geven om zich anders en beter te organiseren op zeer korte termijn. Dat is wat we met die extra injectie ambiëren.

Ten slotte, het is niet de 130 alleen, het zijn ook een aantal jongeren in de bijzondere jeugdzorg of finaal het aantal personeelsleden dat we daar zullen inzetten, want daar wordt men natuurlijk ook geconfronteerd met een aantal uitdagingen. Dat loopt een beetje in lijn nu met de versterking van de personeelseffectieven, maar dan vertaald in budgetten van de gebruikers of bewoners van de

sector personen met een beperking volwassenen, waar we naar een gelijkere financiering moeten van de zorgzwaarte in functie van het wegwerken van de historische ongelijkheden. We zijn samen met de sociale partners tot 240 vte's gekomen om daar in te zetten.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik zal u het voordeel van de twijfel geven, want u zegt dat u extra personeel gaat inzetten. Dat zou kunnen betekenen dat er kleinere leefgroepen zijn, tenzij dat niet mogelijk is omdat de infrastructuur niet aangepast is, maar dat zou de impact zijn in het najaar. Ik zal bij de start van het nieuwe schooljaar voorzieningen bezoeken en kijken in welke mate het engagement dat u hier aangaat, wordt gerealiseerd, en of er kleinere leefgroepen zijn of meer personeel per leefgroep, maar dat in ieder geval jongeren op een menselijkere manier kunnen worden opgevangen.

Ik wil u het voordeel van de twijfel geven, maar ik blijf wat sceptisch. U zegt dat het sociaal akkoord goed opschiet, maar het moest er al sinds 2015 zijn. We zijn nu 2018. Zeggen dat het goed opschiet, is dus weinig serieus. De reden daarvoor is niet omdat de sociale partners niet willen. Integendeel, ze doen er alles aan om de kleine beetjes die u hun gunt zo goed mogelijk te verdelen. Ze moeten de schaarste verdelen in heel moeilijke omstandigheden, en dat is geen situatie waarin je een goed onderbouwd sociaal akkoord krijgt.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, wij zullen ook in de komende weken, wanneer u heel concreet maakt hoe die middelen worden ingezet, kijken of dat inderdaad leidt tot een belangrijke verbetering van de manier van werken, en van leven voor de jongeren in die instellingen. We kijken absoluut uit naar goed nieuws. Als het goed is, zullen we het zeker ook zeggen. Dat zal duidelijk worden in de loop van mei.

U kent onze oproep. Doe iets structureels aan die basisfinanciering. Zorg dat de basiswerking op een veilige en goede manier kan gebeuren, zodat die mensen hun job opnieuw met fierheid kunnen doen, zodat die kinderen zich opnieuw beter gaan voelen. Zet maximaal structurele middelen in. Sp.a roept u op de eenmalige middelen die vrijkomen bij de begrotingscontrole maximaal in te zetten op Welzijn. Daar zullen wij u de komende weken aan herinneren.

Lorin Parys (N-VA): Minister, het is de logica zelf dat wat u hebt afgesproken met de sociale partners ook effectief een onderdeel vormt van het VIA-akkoord (Vlaams Intersectoraal Akkoord). Daar mag geen twijfel over bestaan. Dat is positief.

Minister, uiteraard kijken wij uit, binnen een paar weken, naar de resultaten van het instrument dat wordt ontwikkeld om die zorgzwaarte en de verblijfsduur van kinderen in een MFC mee in rekening te nemen en welke effecten dat zal hebben op het terrein. Wij wensen u daar alleszins veel succes mee en hopen dat de mensen op het terrein effectief een verandering zullen zien.

Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, ik heb het al gezegd, we staan hier voor de zoveelste maal dit jaar. U en de collega's misschien ook, zijn ons misschien beu gehoord over dit onderwerp. Wijzelf vinden ook wel dat onze plaat blijft hangen, collega's, voor degenen die zoals ik in hun jeugd de langspeelplaat hebben gekend.

Maar, minister, u zult het met me eens zijn dat we het aan het personeel en vooral aan de jongeren in de jeugdhulp verplicht zijn, jongeren die in een leefgroep terechtkomen, dikwijls buiten hun wil, omdat ze niet meer in het gezin terechtkunnen, om een oplossing te blijven vragen en zoeken. Alle jongeren verdienen in onze maatschappij immers alle kansen, en we zullen daar blijven op toezien.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie – 1406 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1406/1)*

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer – 1510 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, collega's, we hebben hierover in de commissie gediscussieerd, maar ik wil toch nog even onze onthouding straks motiveren.

Waarover gaat het? Als mensen ziek zijn, naar een ziekenhuis moeten en vervoerd moet worden, dan is er het ziekenvervoer. Als het heel dringend is, bel je de 112 en dan komt de ambulance jou halen en dat is een federale bevoegdheid. Als het niet dringend is, bijvoorbeeld omdat je een extra scan moet hebben, dan is dat een Vlaamse bevoegdheid en val je onder het niet-dringend ziekenvervoer. Het kan zijn dat je dat al zittend doet of al liggend. Als je dat al zittend doet, val je onder de bevoegdheid van minister Weyts en als je dat liggend doet, val je

onder de bevoegdheid van minister Vandeurzen. Het is een redelijk kafkaïens systeem. (*Applaus bij de N-VA*)

Er ligt hier vandaag een ontwerp van decreet voor dat over één deeltje gaat. Wat had er vandaag ook kunnen liggen? Een ontwerp van decreet waarin de heer Vandeurzen en de heer Weyts samen hadden gezeten en van het stuk dat Vlaamse bevoegdheid is, één geheel hadden gemaakt, zoals het Vlaams Patiëntenplatform ook vraagt. Dan zou er ten minste op dat niveau al consequentie zijn. Dat krijgen we niet. Vandaag gaat het enkel over het deel niet-dringend liggend ziekenvervoer.

Wij zullen ons straks onthouden omdat wij denken dat het voor die groep goed is dat er eindelijk kwaliteitscriteria zijn, dat het tijd werd dat er vooruitgang werd geboekt – er wordt al een decennium hierrond gewerkt, collega's van de N-VA. Het is goed dat er vooruitgang is, maar het is jammer dat we niet de hele sector aanpakken en niet voor de hele sector duidelijkheid creëren.

De voorzitter: Mevrouw Godderis-T'Jonck heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): Onze partij zal dit ontwerp van decreet zeker goedkeuren want de kwaliteitseisen betreffen heel wat aspecten van het niet-dringend liggend ziekenvervoer, zoals hygiënische bepalingen, uitbatingcriteria voor de vervoersdienst, de aanwezigheid van een tweekoppige bemanning. Wat de opleidingsvereisten voor de bemanning betreft, wordt een gemengde werkgroep opleiding opgericht. Die heeft tot taak de vereiste opleiding voor de hulpverleners-ambulanciers te bepalen en te organiseren. We zullen dit blijven opvolgen.

We zijn evenwel bijzonder verheugd, voorzitter, met de expliciete eis die aan de vervoerders wordt gesteld om een gesprek in het Nederlands te kunnen voeren. Op deze manier wordt een stukje structurele oplossing geboden op de aanhoudende taalproblematiek in het ziekenvervoer, althans in het niet-dringend liggend ziekenvervoer. We durven hopen dat deze taaleis in de toekomst ook in andere wetgevende initiatieven zal worden opgenomen voor de andere vormen van ziekenvervoer, maar ook voor andere dienstverlening in de gezondheidssector zodat onze Vlaamse patiënten goede kwalitatieve zorg in het Nederlands kunnen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het ontwerp van decreet dat hier voorligt, is misschien niet het meest omvattende zoals we er andere kennen in de commissie Welzijn, maar het is wel een belangrijk dossier, zeker als we rekening houden met de snel evoluerende maatschappij. Er is de vergrijzing, chronische aandoeningen, multimorbiditeit en het daaraan gekoppelde vervoer van thuis- of residentiële zorg naar ambulante zorg en ziekenhuizen.

Anderzijds zijn er natuurlijk ook de aan de gang zijnde samenwerkingen tussen de ziekenhuizen in het kader van de vorming van de ziekenhuisnetwerken. Ik verwijs daar graag naar.

Zoals de SAR in zijn algemene appreciatie stelt, is met het voorliggende ontwerp van decreet een grote stap vooruit gezet. Het is inderdaad heel goed, zoals ook al door de collega's is benadrukt, dat er minimale kwaliteitseisen worden gesteld en dat ook de financiële transparantie decretaal wordt verankerd en verplicht. Zorgkwaliteit is altijd een heel belangrijk aandachtspunt geweest van deze Vlaamse Regering en van de minister van Welzijn in het bijzonder, en ziekenvervoerders zullen in de toekomst die kwaliteit dus alleszins moeten leveren. Het feit dat een onafhankelijke commissie met alle stakeholders er zelf op heeft aangedrongen om onder meer die kwaliteitseisen decretaal te verankeren, vinden we ook zeker positief.

Collega's, we vinden het ook goed dat er een studie komt inzake de prijszetting en dat het ontwerp van decreet stelt dat de Vlaamse Regering daarover kan ingrijpen als men niet tot een akkoord komt.

Met betrekking tot dit ontwerp van decreet moet er uiteraard nog heel wat verder worden geconcretiseerd, maar het is alleszins een heel belangrijke stap voorwaarts.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De verdienste van dit ontwerp van decreet is inderdaad dat door het invoeren van een vergunningsplicht voor diensten voor niet-dringend liggend ziekenvervoer alle diensten een aantal kwaliteitseisen zullen moeten naleven. Die kwaliteitseisen zijn belangrijk voor de vervoerde patiënt, in het bijzonder de opleidingsvoorwaarde voor ambulanciers. De zelfregulering die tot stand kwam in 2004, was daar maar gedeeltelijk in geslaagd, omdat de financiering niet volgde. Het is trouwens belangrijk te vermelden dat het de sector zelf is geweest die een regulerend optreden heeft gevraagd. Dat betekent ook dat de sector zich bewust is van de noodzaak van kwaliteitseisen. Die financiering is vandaag natuurlijk nog een belangrijk werkpunt. Positief is wel dat de minister het studiebureau de opdracht heeft gegeven om de elementen die de prijs bepalen, in kaart te brengen, en de daadwerkelijke kostprijs ook te bepalen. Midden 2018 zou die studie dan ook zijn afgerond, en dat zou de dialoog over de kostprijs en de prijszetting kunnen doen starten. Ik denk dat het succes van die dialoog zal bepalen of de kwaliteitsverbetering van het niet-dringend liggend ziekenvervoer ook in de praktijk financieel haalbaar is.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, dit is daadwerkelijk een eerste stap voorwaarts, een goede stap voorwaarts. Mede op vraag van de sector zijn er nu kwaliteitsvereisten die afdwingbaar kunnen worden gemaakt door de eis van een vergunning te stellen. Ik zal niet herhalen wat de collega's daarover hebben verteld, maar wil wel één ding benadrukken. Wat dat betreft, ben ik iets sterker qua uitspraken dan mevrouw Schryvers. Over de financiële toegankelijkheid en de betaalbaarheid hebben we in de commissie ook gediscussieerd. De prijs en de transparantie zijn heel belangrijke aspecten. Mevrouw Schryvers, die zijn nog niet verankerd in het ontwerp van decreet, want het ontwerp voorziet erin dat dat kan, zoals de minister ook ruiterlijk heeft toegegeven in de commissie. Daarom vragen we, en de minister heeft dat ook toegezegd in de commissie, dat dat systeem van prijscontroleregulering niet sine die zou worden verdaagd, dat men dat systeem in werking laat treden na de studie die bezig is, dat daar nog in het najaar van 2018 werk van wordt gemaakt. We weten immers dat zelfregulering in de sector jaren niet voldoende heeft gewerkt. De collega's hebben daar ook naar verwezen. Daarom ook heeft de sector zelf gevraagd om daar transparantie in te brengen, en vergunningscriteria. We zullen dat ook moeten doen met betrekking tot de prijscontrole als de sector daar zelf niet in slaagt, want de betaalbaarheid van het niet-dringend liggend ziekenvervoer is toch een belangrijk gegeven. Daarmee gaan we allemaal akkoord, hoop ik.

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: De vorige reglementering dateert van april 2004. Ik denk dat dat de regering was waarvan collega Somers toen de leiding had en waarin de groenen ook participeerden. Men heeft toen de ambitie gekoesterd om veel ruimte te geven aan zelfregulering, maar de realiteit is dat de sector er nu om smeekt dat een aantal zaken toch wat meer krijtlijnen zouden krijgen.

Ik ben de eerste om te zeggen dat niet-dringend liggend ziekenvervoer als materie voor iemand die grootste onderscheiding wil halen in institutionele kwesties,

een belangrijke oefening zou kunnen zijn. Maar we moeten nu wel door op dit issue. Het is al lang een thema. De sector heeft heel wat inspanningen gedaan. We moeten dat ook niet ontkennen. We moeten een aantal dingen nu echt wel een kader geven om de ontwikkelingen die voor de patiënten toch belangrijk zijn, in de toekomst mogelijk te maken.

Ik ben de eerste om te zeggen dat als daar een zekere dynamiek in is, als de financieringssystemen duidelijker zijn, er misschien nog andere perspectieven en synergieën mogelijk zijn, maar nu was de afweging toch op uitdrukkelijke vraag van de betrokken partners om een kader te geven om hun ambities waar te maken. Dat is de reden waarom het ontwerp van decreet zich beperkt tot het niet-dringend liggend ziekenvervoer.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1510/1)

– *De artikelen 1 tot en met 12 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag – 1514 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1514/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging – 1518 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1518/1)

– *De artikelen 1 tot en met 16 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting – 1533 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): De CD&V-fractie is heel blij met deze aanpassingen omdat ze tegemoetkomen aan een aantal doelstellingen die we volmondig onderschrijven. Ten eerste was de verlaging van het tarief voor gezinswoningen voor ons een prioriteit en ten tweede ook de vereenvoudiging, de afschaffing van de abattementen, van het klein beschrijf en het verlaten van het kadastraal inkomen als basis. Voor ons is dit een heel positieve ontwikkeling.

We zijn ook heel erg blij met de additionele korting voor bescheiden kopers, met een vrijstelling ten belope van 80.000 euro voor woningen van 200.000 euro en van 220.000 euro in de Vlaamse Rand.

Ten slotte wil ik nog zeggen dat we ook tevreden zijn dat energierenovatie als extra stimulans wordt gehonoreerd zodat ook daar een tandje kan worden bijgestoken.

We hebben een opmerking met betrekking tot de prijsbewimpeling. We pleiten om daar toch een oogje in het zeil te houden en bij een evaluatie te zien in welke mate zich dit effectief heeft voorgedaan. Conclusie: onze fractie zal dit ontwerp van decreet met enig enthousiasme goedkeuren.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp-a): Minister, we hebben onze bedenkingen en opmerkingen al geuit in de commissie. Ik zal ze niet allemaal herhalen, op twee uitzonderingen na. Het zijn de belangrijkste opmerkingen, die overigens door verschillende collega's zijn aangehaald, ook door collega's van de meerderheid. De heer Van den Heuvel heeft het net gedaan en de heer Lantmeeters zal het wellicht ook nog doen.

Ten eerste wil ik het hebben over het risico van de prijsbewimpeling als gevolg van de harde grens van 200.000 euro of 220.000 euro voor gezinswoningen in de Rand met betrekking tot de vrijstelling van de belasting. Die harde grens heeft het risico dat een aantal mensen opnieuw onder tafel of in het zwart zullen betalen, dat mensen zullen afspreken om de verkoopprijs net onder de 200.000 euro te doen liggen of net onder de 220.000 euro in de Vlaamse Rand om van die belastingvrijstelling te kunnen genieten. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat wij opnieuw afspraken onder tafel gaan promoten om die vrijstelling te kunnen krijgen. Minister, alle fracties hebben daarop gereageerd, u hebt gezegd dat u daar zou op letten, maar het risico blijft toch bestaan. Wij vragen u om dat absoluut tegen te gaan.

En dan kom ik bij mijn tweede opmerking. Er waren oplossingen om dat risico te verminderen. Zo heeft de Vlaamse Woonraad het voorstel gedaan van de degressiviteit van de vrijstelling. Bedoeling was om geen harde grens in te stellen maar een geleidelijke grens zodat de vrijstelling geleidelijk wordt afgebouwd en het alles-of nietsprincipe niet zou gelden. Maar u bent daar niet op willen ingaan. U bent ook niet willen ingaan op het getrapte systeem dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft voorgesteld voor die vrijstelling.

Minister, dat zijn systemen die mogelijk zijn en die rechtvaardiger en redelijker zijn, maar u hebt geen inhoudelijke argumenten kunnen geven om daar niet op in te gaan, u hebt zich gewoon verscholen achter uw andere bevoegdheden met betrekking tot het budget. Dat is een spijtige zaak, want die systemen van de geleidelijkheid en het getrapte systeem zijn beter voor de mensen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, we hebben inderdaad dit ontwerp van decreet ruim besproken in de commissie, dus ik zal ook niet al mijn punten herhalen. Maar intussen heb ik een extra vraag die ik toch nog wil voorleggen.

Ook wij zijn ervan overtuigd dat een hervorming nodig was en dat het ki zoals u ook hebt toegelicht in de commissie, niet meer adequaat was om registratierechten en kooprechten daarop te innen. Zo ver volgen wij u. Wij zeggen ook niet dat er geen elementen zitten in deze hervorming die dicht bij ons zitten. Een deel van de meeneembaarheid van die kooprechten is van belang, dat is ook belangrijk in het kader van de mobiliteit. We vinden toch allemaal dat mensen misschien beter wat meer verhuizen in functie van hun werkplaats, dus om de woon- en werkplaats dichter bij elkaar te brengen. Ook op dat vlak geen enkel probleem.

Maar ik blijf me wel vragen stellen bij die harde grens van 200.000 euro en 220.000 euro in de centrumsteden en de Vlaamse Rand, waar ook de heer Bertels naar verwees, om de eenvoudige reden dat zowel de SERV als, vooral ook, de Vlaamse Woonraad het heeft over die 'prijsbewimpeling', zoals dat netjes heet. Ik weet dat we daar in de commissie fel over hebben gediscussieerd. Het was wel duidelijk hoe u die had berekend, maar niet of die harde grens een realiteit is.

Ik weet niet wat u met uw koptelefoon aan het doen bent, minister, maar ik praat netjes Nederlands. Ik weet niet of er momenteel wordt vertaald of dat u naar muziek aan het luisteren bent.

Minister Bart Tommelein: Ik hoor u gewoon beter, mijnheer Rzoska.

Björn Rzoska (Groen): Over die harde grens, die prijsbewimpeling, waren er toch wel wat opmerkingen in het advies van de SERV en in dat van de Vlaamse Woonraad, omdat daar toch wel een aantal risico's in zitten. Ik wil u graag iets voorleggen dat we niet hebben besproken in de commissie, het is er wel eventjes over gegaan. U zegt dat het zou kunnen dat men zal proberen om in die grensbedragen terecht te komen omdat daar het abattement of de korting vrij groot is. U hebt daarop gezegd dat u dat zult monitoren en dat van dichtbij zult opvolgen.

Er bestaan allerhande mechanismen die ook niet nieuw zijn. Eentje waarover we het in de commissie niet hebben gehad, is dat het nu natuurlijk mogelijk is een onroerend goed te kopen met roerende goederen erbij. In de notariële akte wordt dan een onderscheid gemaakt tussen de verkoopprijs van het onroerend goed en het onderdeel van de roerende goederen valt niet onder de registratierechten. Dat kan een inboedel zijn.

Mijn vraag is hoe de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) hier nu mee omgaat. Dat maakt geen deel uit van deze hervorming. Dat bestaat al. Hoe gaat VLABEL hiermee om? Bestaat er een interne instructie? Hoe gaat VLABEL om met aktes waarin, naast de verkoopwaarde van het huis, ook een deel zit met betrekking tot het overkopen van de inboedel? Die roerende goederen maken geen deel uit van de registratierechten. Bestaat er een interne instructie? Zo ja, hoe ageert VLABEL indien de dienst hiermee wordt geconfronteerd?

Door harde grenzen als 200.000 en 220.000 euro te hanteren, wordt natuurlijk een zeer groot risico ingebouwd. De SERV is hier misschien lichter op ingegaan, maar de Vlaamse Woonraad heeft erop gewezen dat een trapsgewijze, degressieve korting, die afneemt naargelang de prijs van de woning of het appartement oploopt, inzake prijsbewimpeling veel minder risico inhoudt.

Minister, wat de vastlegging van de grensbedragen betreft, hebben we al fel gediscussieerd. Ook op dat vlak blijf ik op mijn honger. Ik heb het niet over uw antwoorden. Ik zie hoe u dat hebt berekend. Het gaat vooral om de realiteit op de markt. Ik stel vast dat nog maar een paar weken geleden opnieuw gemiddelde prijzen voor Vlaanderen, maar ook per provincie, naar boven zijn genomen waaruit blijkt dat de door u gehanteerde grensbedragen maar een zeer miniem gedeelte van de woningen zullen viseren. De gemiddelde verkoopprijs ligt immers al een pak hoger.

Ik stel me vragen bij de effectiviteit van de hervorming, vooral met betrekking tot de doelgroepen die u in mijn ogen terecht viseert. Die doelgroepen omvatten jonge kopers, grote gezinnen, eenoudergezinnen en mensen in een kwetsbare positie. Ik moet me deels bij de Vlaamse Woonraad aansluiten. Ik zie niet in hoe deze hervorming een impact zal hebben op de toegang van die mensen tot een betaalbare woning.

Ik vind de opmerking van de Vlaamse Woonraad over de grensbedragen voor sociale leningen pertinent. Ik blijf het jammer vinden dat u of de Vlaamse Regering dit niet doet. Om momenteel recht op een sociale lening te hebben, mag de geschatte verkoopwaarde van de woning niet hoger liggen dan ongeveer 212.000 euro of ongeveer 234.000 euro in de kernsteden en de Vlaamse Rand. Deze hervorming wordt net doorgevoerd om de groepen die ik heb opgesomd, gemakkelijker toegang tot de woningmarkt te geven. Ik vind het dan ook merkwaardig dat we die bedragen niet op een gelijk niveau brengen en met andere grensbedragen, en grenswaarden spelen dan voor de sociale woningen.

Minister, op basis van die essentiële elementen zal mijn fractie zich straks onthouden. De reden is eenvoudig. Er zitten een aantal goede elementen in, maar we stellen ons wat vragen bij de effectiviteit van deze hervorming.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, wij zullen ons zeker niet onthouden. Ik begrijp niet waarom iemand zich zou onthouden met zo een goed ontwerp van decreet. We zullen dit met veel enthousiasme goedkeuren. Het is niet de eerste keer dat we enthousiast zijn en het is niet de eerste keer dat belastingen worden verlaagd. De eerste keer ging het om de verlaging van het verdeelrecht. De tweede keer hebben we hier gelukkig de verlaging van de schenkingsrechten kunnen goedkeuren. Ik vind het niet meer dan normaal dat we nu opnieuw een belastingverlaging goedkeuren.

Mijnheer Rzoska, het gaat niet zo maar om een verlaging. Het is ook een vereenvoudiging die in het budgettair evenwicht past en die doelstellingen heeft. Ik kom zo dadelijk terug op de effectiviteit van de maatregelen die nu worden genomen en die u volgens mij onterecht in vraag stelt.

Ik heb het al over de vereenvoudiging gehad. Ik vind dat zeer belangrijk, want op dit ogenblik is de regeling wel redelijk ingewikkeld.

Wat vooral belangrijk is, is dat er afstand genomen wordt van het ki. Daar hebben we het al zo vaak over gehad. Nu wordt daar eindelijk werk van gemaakt, evenals van het wegwerken van het klein beschrijf. Dat was onrechtvaardig, want het was vaak van toepassing op gebouwen van een hogere waarde, terwijl het op gebouwen van een lagere waarde dikwijls niet van toepassing was. Het was een onzeker systeem, gelet op de controles die de laatste tijd door VLABEL gebeurden bij verkopen onder klein beschrijf. Dat er dus afstand genomen wordt van het ki en van het klein beschrijf kunnen we alleen maar toejuichen.

Ik kom terug op de besprekingen in de commissie. Ik heb de berekeningen bekeken. Ik wil iedereen wel een schema doorsturen, want door de combinatie van de verlaging van de tarieven met de nieuwe rechtenvermindering van 80.000 euro is iedereen winnende partij. Mijnheer Rzoska, als u vraagt naar de effectiviteit, denk ik dat als iedereen een verlaging kan krijgen, de woonmobiliteit toeneemt. Zoals u terecht zegt, kan de mobiliteit daardoor ook verbeteren. Daarom begrijp ik niet dat u dit niet zal goedkeuren, maar dat is uw goed recht. Als niet enkel de woonmobiliteit maar ook de mobiliteit op de weg verbetert, doordat mensen gemakkelijker dichterbij het werk kunnen gaan wonen, is deze maatregel zeker effectief. Onze fractie vindt het daarom ook zeer belangrijk dat de meeneembaarheid behouden is. Zonder die meeneembaarheid zou de effectiviteit inderdaad in twijfel kunnen worden getrokken.

De maatregel is ook effectief als we kijken naar de verlaging die men geniet als men verhuurt aan een sociaal verhuurkantoor. Zo kunnen meer woningen ter beschikking komen op de sociale woonmarkt.

Ook de energiemaatregel juichen we toe. In de commissie heb ik al een opmerking gemaakt over het feit dat we de energiemaatregelen verspreiden en dat we de uniformiteit in het oog moeten houden. Toch juichen we toe dat er een extra korting is voor huizen die energiezuinig gemaakt worden.

Het is niet omdat ik als laatste aan het woord ben, dat ik niet mag herhalen dat ik blij ben over de impact op de prijsbewimpeling. Minister, we hebben opgemerkt dat er een gevaar schuilt in die harde grens. U zou dat in de gaten houden en u verwacht geen grote problemen. We vertrouwen u daar volledig in, maar we blijven waakzaam. Draag er zorg voor dat VLABEL over een referentielijst beschikt,

dan is het probleem waar de heer Rzoska naar verwijst ook van de baan. Als er in een databank voldoende gegevens zitten, kan nagegaan worden wat de normale waarde is van een woning en of er sprake is van prijsbewimpeling. We mogen het ook niet alleen negatief zien. We moeten ook de andere kant bekijken: het gevaar bestaat dat mensen die terecht een huis verkopen voor 196.000 euro verkeerdelijk beschouwd worden als mensen die aan prijsbewimpeling doen. Het mag niet uitmonden in een heksenjacht ten opzichte van mensen die correct handelen.

Ik sluit af. We zijn blij dat we van het ki en van het klein beschrijf af zijn, en we zijn vooral blij dat de tarieven verlaagd zijn voor iedereen, van de kleinste tot de grootste woning en dat die meeneembaarheid behouden blijft.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, we zijn natuurlijk heel tevreden met die beslissing. De vijand van het goede is het perfecte. Maar wat wij van u kunnen zeggen, is dat u beslist om de belastingen en de registratierechten te verlagen. In de vorige legislatuur hebben we enorm veel debatten gehad over het loslaten van het ki, dat als zeer onrechtvaardig werd bestempeld. Voor bijvoorbeeld een villa had in het buitengebied was het ki soms minder dan 750 euro, terwijl een klein huisje van twee jaar oud in een stad een ki had van soms meer dan 750 euro. Dat was absoluut niet eerlijk. Als we de mensen naar de steden willen laten trekken, is het een hele goede zaak dat de minister loskomt van het ki. Nu is het een veel eerlijker systeem omdat het ki nu samenhangt met de verkoopprijs, waarbij nog een verdeling wordt gemaakt tussen 200.000 euro en 220.000 euro in de centrumsteden en de Vlaamse Rand.

We vinden het dus heel goed, omdat het ten eerste een verlaging is van belastingen, ten tweede een vereenvoudiging van belastingen en ten derde volgens ons eerlijker is omdat het ki wordt verlaten.

Mijnheer Rzoska, ik vind het een beetje jammer wat u zegt over de prijsbewimpeling. Het gebeurt vaak dat mensen een huis verkopen, bijvoorbeeld aan 195.000 euro. Soms laten jonge mensen, ik zeg maar iets, gordijnen of iets anders op maat maken dat ze dan nadien overlaten. Als dat dan als roerend materiaal mee wordt verkocht, dan is daar niets mis mee. Als mensen een overeenkomst maken over wat roerend en wat onroerend is, moeten wij dat positief benaderen en moet er ook vertrouwen in mensen zijn. Zoals de collega van de N-VA zegt, mogen wij geen heksenjacht organiseren vanuit de overheid op verkopen die rond de 200.000 euro liggen. Het kan ook omgekeerd zijn, namelijk dat sommige huizen 205.000 euro waard zouden kunnen zijn en dat mensen het verkopen voor 199.000 euro. Wel, dat is dan twee keer een goede zaak. Als u voor betaalbaar kopen bent, dan is dat een betaalbare prijs en een registratierecht dat goed is voor de koper.

Minister, al bij al vind ik het een heel goede zaak. U hebt beslist. Het is de derde belastingverlaging: verdeelrechten, schenkingsrechten en nu ook registratierechten. We zijn dus heel fier op u. We noemen u dan ook minister van belastingverlaging. 'Gewoon doen'.

De voorzitter: Dat is mooi, dat laatste. *(Gelach)*

Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, dank u wel voor de vele bemoedigende woorden. U maakt mijn dag goed, want als wij dergelijke hervormingen kunnen doen samen met de collega's van de regering, dan kunnen wij inderdaad tevreden zijn. Ik dank ook de collega's van de regering voor de inspanningen die we hebben geleverd om dat tot een goed resultaat te brengen.

Collega's, het is van 2002 geleden dat mijn notoire voorganger, toenmalig minister van Financiën Dirk Van Mechelen, het initiatief nam om de registratierechten te hervormen. Mijnheer Lantmeeters, het is inderdaad historisch dat eindelijk komaf wordt gemaakt met het klein beschrijf. We hebben daar jaren aan een stuk voornemens over horen formuleren, maar we hebben het nu gedaan. Zoals mevrouw Van Volcem zegt: 'Gewoon doen'.

Verschillende sprekers, namelijk de heer Van Den Heuvel, de heer Rzoska en zelfs de heer Bertels, hebben erop gewezen dat het een vereenvoudiging is van heel het systeem. Dat was natuurlijk ook wel de inzet van deze hervorming: een verlaging voor de eerste gezinswoning. Voor alle duidelijkheid: voor mensen die een tweede, derde, vierde of vijfde woning kopen, blijft het 10 procent. Dit gaat over mensen die een eerste woning aankopen.

Het is belangrijk dat we voor een eenvoudig systeem gekozen hebben. Alle abbatementen die vroeger bestonden, worden vervangen. En we gaan effectief naar een tarief van 7 procent. We verlagen dus de registratierechten, want er waren inderdaad nogal wat tekortkomingen aan het vroegere systeem. Heel wat woningen hadden een kadastraal inkomen onder de 745 euro, terwijl ze een hoge verkoopprijs hadden. En dat was natuurlijk net wat wij moesten vermijden, dat huizen die vrij duur stonden, aan een verlaagd tarief werden verkocht, zeker omdat je dan ook nog eens het ki kon verhogen met het aantal kinderen ten laste. Ook daar wordt komaf mee gemaakt. Of je nu weinig of veel kinderen hebt, dat doet niets af aan de registratierechten die je moet betalen. Ik denk dat dat ook maar een goede zaak is.

Daarbij hebben wij inderdaad gezorgd voor de sociaal zwakkeren, voor de alleenstaanden, voor de gescheiden mensen, voor de jonge mensen die een eerste woning willen kopen. We hebben gezorgd voor een vrijstelling van 80.000 euro bij woningen onder de 200.000 euro, en we hebben dat opgetrokken naar 220.000 euro, niet alleen in de centrumsteden, zoals hier gezegd wordt, maar ook in de kernsteden – dat zijn er nog wat meer – plus ook alle gemeenten van de Vlaamse Rand. Want iedereen weet dat de prijzen in de centrumsteden en de kernsteden en in de Vlaamse Rand gemiddeld hoger liggen.

Dat is niet niets. Als je een huis hebt met een verkoopprijs onder de 200.000 euro en je hebt een vrijstelling van 80.000 euro van de registratierechten, dan komt dat al neer op een korting van 5600 euro.

Daarnaast zijn de sociale verhuurkantoren inderdaad ook in beeld gekomen. Iemand die een huis aankoopt om te verhuren via een sociaal verhuurkantoor en daar een contract van negen jaar mee afsluit, die krijgt ook het tarief van 7 procent. We bemoedigen dus de sociale verhuurmarkt en we gaan ook – en dat is nog niet gezegd – erfgood nog verbeteren met dit systeem. We gaan naar een tarief van 1 procent, op voorwaarde dat de 6 procent, tussen de 7 en de 1, geïnvesteerd wordt in het onroerenderfgoedpand.

En last but not least: de meeneembaarheid, heel belangrijk, het rugzakje dat jaren aan een stuk niet bestond en dat dan ingevoerd is in 2002, maar dat nooit is geïndexeerd. Dat breiden we uit en vanaf nu gaan we het zelfs indexeren.

Er waren nog een aantal concrete vragen van de collega's over prijsbewimpeling. Ik begrijp wel dat dat in beeld komt. Ik vind ook dat we daar de nodige aandacht voor moeten hebben. Maar prijsbewimpeling, collega's, is wel van alle tijden. Dat bestaat vandaag ook. Ik zie de heer Engelbosch op een lachende manier van 'neen' knikken. Ik heb jaren in een bank gewerkt. Ik heb jaren woonkredieten verkocht. Ik weet zeer goed dat er prijsbewimpeling was, met als grote probleem dat men soms de prijs te laag afsprak en dat men dan in de problemen kwam voor de hypothecaire lening. Ik vind dat het VLABEL is dat de juiste venale waarde moet taxeren en tekortschattingen moet doen waar nodig. Dat gebeurt

trouwens vandaag al. Wij houden dat in de gaten. Wij hebben aan VLABEL de opdracht gegeven om dit te handhaven. Via vergelijkingspunten moet altijd een goede inschatting worden gemaakt, en dat zal ook zo blijven.

Uiteraard is dit een nieuwe situatie. Je had natuurlijk prijsbewimpeling wat kunnen verminderen, had je de grens van 200.000 euro nog lager gelegd. We zitten heel dicht bij de gemiddelde prijs van een woning, dus dat betekent dat de kans op prijsbewimpeling verhoogt, maar dat is natuurlijk een keuze die je maakt. Je had kunnen beslissen om de korting lager te leggen en ook de prijs lager te leggen om daarvoor in aanmerking te komen. We hebben daar niet voor gekozen. Samen met de collega's hebben we gezegd: we zullen zeer dicht tegen die gemiddelde prijs gaan, zodat heel veel mensen in aanmerking komen voor een vrijstelling van 80.000 euro als ze een huis aankopen. En de grote winnaars zijn daar zeker de appartementen in de steden – daar ben ik mij echt van bewust – maar ook in de plattelandsgemeenten, want daar zijn de appartementen nog goedkoper dan in de steden.

Ik denk dat wij via vergelijkingspunten de inschatting moeten maken. VLABEL zal moeten werken aan een nieuwe tool, dat is duidelijk. Dat is een nieuwe opdracht. De kandidaat-kopers moeten toch wel beseffen dat ze het risico lopen, als ze prijsbewimpeling doen, dat ze achteraf moeten bijbetalen én een boete zullen moeten betalen als er een tekortschatting is en als het flagrant is.

Ik heb het ook al in de commissie gezegd: als een huis wordt verkocht voor 199.000 euro en 200.000 euro is de grens, dan is het inderdaad wel moeilijk om die 1000 euro vast te stellen bij de verkoop. Er zijn ook flagrantere gevallen, waarbij duidelijk aantoonbaar is dat de prijs niet correct is en dat er beter moet worden gecontroleerd.

Uiteraard rekenen we ook op de medewerking van de notarissen. Zij moeten hun cliënten afraden om zo te werk te gaan en aan prijsbewimpeling te doen. Prijsbewimpeling lijkt mij trouwens, zoals ik daarnet al zei, niet reëel als het gaat over het krijgen van hypothecaire kredieten. Als je een te lage prijs afspreekt die niet voldoet en je hebt meer geld nodig om dat huis te kopen, kom je in de problemen. We weten dat banken al strenger worden bij het geven van 100 procentleningen. Ook door de Nationale Bank en internationaal wordt afgeraden om dat te doen. Dan heeft men toch niet veel voordeel bij prijsbewimpeling. We gaan dat op tijd evalueren en bekijken.

Een tweede probleem dat wordt gesignaleerd, is de trapsgewijze afbouw. Wij hebben in de commissie al heel duidelijk gezegd dat het systeem budgetneutraal moet zijn. Met de door de SERV voorgestelde afbouw kom je op een kostprijs van 23 miljoen euro. Het is de bedoeling dat dit een budgetneutrale operatie is, maar dat vooral de mensen die een eerste woning kopen, daarvan genieten.

Als men begint met tien trapjes te werken, kan ik niet meer van een vereenvoudiging spreken. Het is duidelijk dat wij hebben gekozen voor een eenvoudig systeem. Op dat vlak was er misschien een mogelijkheid om tot een lager tarief te komen, met een beperktere vrijstelling. Maar uiteraard moeten wij op een bepaald moment met heel veel zaken rekening houden. Zo zijn wij tot deze situatie gekomen.

Mijnheer Rzoska, u stelt mij vragen over de harde grens. Als wij de zaken goed bekijken, zal er altijd wel een probleem zijn met de harde grens. Maar het is wel een heel sociale operatie. De facto zijn twee op de tien kopers kleinbeschrijfkopers. Van die twee doet vandaag de helft een aankoop tot een prijs van 200.000 euro. Al die kopers gaan erop vooruit. Acht op de tien kopers betalen vandaag wel degelijk 10 procent voor de aankoop van een eengezinswoning. Dat is heel vaak het geval met appartementen. Dat zijn de mensen die in de toekomst beter af zullen zijn. De bescheiden kopers doen een fantastische zaak.

Wat met de grotere gezinnen die vroeger in een systeem zaten van 5 procent méér betalen? Dat is de facto minder dan één geval per Vlaamse gemeente. Wij zorgen er dus voor dat dat beperkt blijft en dat het grootste gedeelte van de verkopers beter af is.

Mijnheer Rzoska, hoe gaat VLABEL om met een gesplitste verkoop? Dat is vandaag ook al het geval. Maar dat gebeurt zeer weinig. Dat zijn weer uitzonderingen, die niet zo vaak voorkomen. Ook vandaag moet men dat in de gaten houden. Voor ons is het belangrijk of de grondslag voor een onroerend goed realistisch is of niet. Je kunt nooit alles tot in de kleinste details uitpluizen, maar VLABEL ziet toch duidelijk of bij een dergelijke verkoop de grondslag realistisch is aan de hand van vergelijkingspunten en van een aantal andere data die men beheert. Wat dat betreft, kan dat alleen maar verbeteren als men die data op een goede manier beheert en bijhoudt.

Ik denk hiermee alle vragen te hebben beantwoord. Ik dank nogmaals de collega's en ook de commissie, die dit al heeft goedgekeurd. Ik hoop dat dit ook het geval zal zijn met deze plenaire vergadering.

Voor alle duidelijkheid: voor alle mensen die daar bezorgd over zijn, de hervorming zal wel degelijk ingaan op 1 juni 2018.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1533/1)

– *De artikelen 1 tot en met 17 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten – 1538 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

Minister? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1538/1)

– De artikelen 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs
– 1550 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, ik zou graag een aantal punten aanhalen die ik ook in de commissie heb aangehaald.

Eén, de publieke informatie rond instellingsreviews en de opleidingen moet natuurlijk toegankelijk, objectief en onafhankelijk zijn. Het is ontzettend belangrijk voor studenten en toekomstige studenten, maar eigenlijk ook voor de hele samenleving dat die informatie toegankelijk is.

Twee, in de evaluatiecommissies moeten er uiteraard ook onafhankelijken zitten. We hebben in de pilots gezien dat die samenstelling soms beperkt bleef tot wat ik dan 'kritische vrienden' noem, bijvoorbeeld oud-studenten. Het zou misschien toch nuttig zijn om daarrond een aantal criteria of eisen neer te schrijven of dat alleszins goed op te volgen.

Drie, een belangrijk aspect van reviews is natuurlijk de monitoring van de opleidingen zelf. We hebben uit de pilots gezien dat dat niet altijd even goed en even efficiënt verlopen is. Ook dat is een aandachtspunt, om de komende tijd goed op te volgen dat het wel effectief gebeurt. Het is één ding om instellingsreviews te hebben, maar de monitoring van de opleidingen zelf moet natuurlijk ook wel goed gebeuren.

Vier, de studenten zelf zijn uiteraard betrokken bij de instellingsreviews, maar hebben zelf aangegeven dat dat voor hen niet altijd even evident is en dat het ook meer moet zijn dan enkel het geven van feedback. Ook zij moeten effectieve participatie en inspraak krijgen. Ook dat wilde ik meegeven, omdat we dat de komende tijd zeker in het oog moeten houden.

Tot slot, met dit ontwerp van decreet is het de bedoeling dat de planlast en de kosten worden verminderd. We hopen dat dat in de praktijk ook zo zal zijn. Ik vraag de minister om dat ook goed te monitoren.

We steunen dit ontwerp van decreet. Maar ik wil toch vragen om de gemaakte opmerkingen, die ook in de pilots naar voren zijn gekomen, mee te nemen, om daarmee rekening te houden en bijsturingen te doen mocht dat nodig blijken.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, op mij rust, bij afwezigheid van mijn collega van Onderwijs, de zware taak om zeer duidelijk te maken dat de Groenfractie dit ontwerp van decreet zal steunen.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Collega's, minister, wat wij nu zullen goedkeuren is eigenlijk een zeer belangrijk ontwerp van decreet. De afgelopen decennia heeft ons hoger onderwijs een belangrijke weg afgelegd richting effectieve kwaliteitscontrole.

In het verleden, de afgelopen jaren, hebben we dat, voor deze pilots van start gingen, gedaan met de visitatiecommissies. Die werkten zeer goed en zeer grondig, maar waren ook zeer omslachtig. Wie die ooit zelf heeft meegemaakt, weet dat dat wel nogal wat werk en planlast opleverde.

Met dit nieuwe stelsel zetten we eigenlijk een nieuwe stap en rekenen we voornamelijk ook op de volwassenheid van onze instellingen hoger onderwijs. Ik denk dat de instellingen het vertrouwen dat we geven ook effectief verdienen.

Nu, belangrijk blijft dat het over instellingenreviews gaat. Men zou daarbij de foute indruk kunnen krijgen dat men enkel op processen en niet op de instelling als geheel gaat focussen. Er worden in het ontwerp van decreet acht kwaliteitskenmerken opgesomd. Het eerste daarvan staat niet voor niets op de eerste plaats. Het luidt: "De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen voor het niveau, de inhoud en de oriëntatie."

Ook bij deze reviews blijft de kwaliteit van de opleidingen centraal staan. Dat geldt niet als schouderklopje of waardering, maar legt evengoed de nadruk op verbetering, het bij de tijd houden, ervoor zorgen dat alle processen die bij onderwijs zo noodzakelijk zijn om tot een goed onderwijs te komen, effectief aanwezig zijn en dat die ten volle kunnen spelen.

Het volgende dat daar belangrijk in is, is de term 'de internationale eisen'. We spelen met ons hoger onderwijs op zeer hoog niveau internationaal gezien. Binnen de ranking scoort ons onderwijs goed, maar dat is geen evidente positie. Dat is een positie die we in de toekomst zullen moeten blijven bewaken. Ik denk dat het heel belangrijk is dat onze kwaliteitscontrole daar oog voor blijft hebben. Dat betekent ook dat we zeer nauw zullen moeten toezien op en zeer veel aandacht zullen moeten hebben voor de manier waarop onze reviewcommissies worden ingesteld. Er is inderdaad hier al verwezen naar de onafhankelijkheid ervan. We moeten een zekere onafhankelijkheid kunnen waarborgen om met de juiste kritische blik te kunnen kijken naar de kwaliteit van de opleidingen en van een instelling als geheel. We zullen daar ook moeten kijken dat we voldoende internationale dimensie verlenen aan de commissies.

Tot slot, we doen een oproep: het is heel belangrijk dat bij de kwaliteitscontrole, en dus de reviews, de studenten worden betrokken. Dat is voor veel studenten niet evident. Dat is heel moeilijke materie. Men is daar voorsnog niet volledig mee vertrouwd. Dat is ook een oproep aan onze instellingen, want er is voor hen een grote rol weggelegd om die studenten inhoudelijk te ondersteunen. Als er nu één ding is waar studentenparticipatie een rol moet spelen maar waar die ook inhoudelijk gestalte moet krijgen vanuit de universiteiten en hogescholen, dan is het wel hier. Er is de voorbije dagen wat kritiek geweest op de manier waarop sommige universiteiten met studentenparticipatie omgaan. Ik denk dat ze hier kunnen tonen dat dit wel een rol kan spelen, dat dit wel gestalte kan krijgen en dat studenten op die manier wel een heel belangrijke rol kunnen spelen, ook in deze instellingsreviews.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

Jan Durnez (CD&V): Wat de minister ons hier heeft voorgelegd, is een enorme stap naar een echt kwaliteitszorgstelsel. We komen van ver, van een externe inspectie met schouderklopjes en schoudertikjes, en daarna was het weer voorbij. Dit ontwerp van decreet is een consolidatie van een lang proces binnen de

hogescholen en de universiteiten. We evolueren van een extern oog op onze kwaliteit naar een continue aandacht en zorg vanuit een intern oog. Die beweging is gemaakt in de voorbije jaren in alle universiteiten en hogescholen. De kwaliteit staat voorop, en niet de resultaten van de inspectie.

De permanente zorg ervoor gaan wij mee onderschrijven. Het is iets waar Vlaanderen fier op mag zijn. Het is een stelsel dat in Europa innovatief is. Dat mag worden gezegd na die hele oefening, na die vele expertise en ervaring.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Ik zou me willen aansluiten bij de collega's inzake de traditie die intussen gegroeid is in de universiteiten en de hogescholen om hun werking onder de loop te nemen. Na de talrijke evaluaties heeft men nu expertise inzake evaluatie en kwaliteitsbewaking. Onze fractie zal met alle plezier vertrouwen geven aan de instellingen om dat verder te zetten en aan de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het is wel degelijk fundamenteel, zoals mevrouw Soens onderstreept heeft, dat de externen echte externen zijn, dat de onafhankelijken echt onafhankelijk zijn, en dat men echt naar de studenten luistert. Het is fundamenteel dat men desnoods uitlegt aan de studenten wat bepaalde procedures inhouden.

Het is ons al ter ore gekomen via de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en andere kanalen dat de vergaderingen over kwaliteitszorg niet de gemakkelijkste zijn voor de studenten. Er wordt vaak een jargon gebruikt dat nogal moeilijk is. Het neemt vaak heel wat tijd in beslag en er zijn heel wat documenten te lezen om de vergaderingen voor te bereiden.

Het kan zeker niet de bedoeling zijn dat de instellingen, met de regie die ze nu hebben over die kwaliteitsborging, inspraak in de praktijk niet zo goed laten verlopen en dat inspraak vooral op papier is gegarandeerd door het feit dat de studenten aanwezig zijn op bepaalde vergaderingen. Dat is niet de bedoeling. Ik denk dat de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) daarover moet waken. Ik zal er zelf als zeer geëngageerd volksvertegenwoordiger ook over waken. Mijn deur staat altijd open voor de studenten, dat weten ze ondertussen ook. Het zijn zaken die in besprekingen al aan bod zijn gekomen, ook tijdens de pilots. Niet alleen studenten, maar ook personeelsleden hebben mij al aangesproken over verhoogde planlast en bureaucratie. Het is een stap vooruit, maar men zal toch nog moet waken over het aantal vergaderingen, het aantal documenten dat moet worden opgesteld om ervoor te zorgen dat we niet opnieuw in het verhaal zitten van een hele berg papier voor een andere vorm van kwaliteitsborging dan visitaties.

Alle organisaties, universiteiten, hogescholen maar ook wij bijvoorbeeld, hebben er baat bij om het talent van mensen op de juiste plaats in te zetten. Ik ga ervan uit dat men dat ook zal doen. Soms bereiken mij andere verhalen, vandaar dat ik nog een kritische noot wilde formuleren. Ik verwijs naar de tweet die is verstuurd door Dirk Van Damme over dit nieuwe stelsel van kwaliteitszorg.

Er is een bezorgdheid bij sommige mensen dat er niet meer naar afzonderlijke vakken zal worden gekeken. Collega Cordy heeft het er daarnet al over gehad. Daarom hebben wij als leden van de commissie Onderwijs er dan ook over gemaakt dat in het ontwerp van decreet de focus niet zozeer wordt gelegd op het proces, maar ook op de afzonderlijke kwaliteitskenmerken, niet om de instellingen te dwingen om lijstjes af te vinken, maar om hen nog steeds te laten kijken naar de kwaliteit en de leeruitkomsten van alle opleidingsonderdelen zodat studenten toch zeker zijn dat er naar het geheel van het onderwijs wordt gekeken, naar alle cursussen. Inspraak mag dan wel zijn gegarandeerd, maar ook vandaag

hebben we kunnen horen van studenten, toen het ging over academische kalender, dat ze soms het gevoel hebben dat die inspraak niet altijd helemaal ernstig wordt genomen en dat hun mening niet altijd wordt meegenomen.

Het is voor ons belangrijk dat als er wordt geëvalueerd, dat op een ernstige manier gebeurt. Sommige instellingen verplichten de studenten niet te evalueren of deel te nemen aan de evaluaties. Ze hebben daarvoor nog geen methodiek ontwikkeld. Het lijkt me belangrijk dat men dat wel doet zodat die evaluaties geen papieren evaluaties zijn maar daadwerkelijke evaluaties.

We hebben de vraag van de instellingen gevolgd om over te stappen naar instellingenreviews in plaats van afzonderlijke visitaties, en ik denk dat dit een stap vooruit is en dat men in de toekomst tevreden zal zijn met de regie in eigen handen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik beloof het kort te houden, voorzitter.

De planlast die momenteel naar voren wordt geschoven bij externe visitaties, mag geen interne planlast worden van de interne kwaliteitscel. Dat is een bekommernis die nog leeft en die we ook in de commissie hebben geuit.

Het afnemend veld, de zogenaamde stakeholders, moeten ook worden betrokken. Onze studenten komen ergens terecht en die mensen kunnen wel heel duidelijk aangeven wat er in de opleiding ontbreekt.

Het is ook niet omdat het een instellingsreview is dat de opleidingen verloren gaan. De opleidingen kunnen nog altijd wel onder de loep worden genomen als zou blijken dat er iets mis is of dat de NVAO bij bepaalde opleidingen vragen heeft. De opleidingen blijven dus niet buiten schot.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank de leden voor al die bijzonder constructieve oplossingen en aandachtspunten. Het is duidelijk dat onze hogescholen en universiteiten kunnen bouwen op jarenlange expertise in kwaliteitszorg, en met dit ontwerp zetten we een heel belangrijke nieuwe stap. We stappen immers over naar een cocreatie tussen overheid, instellingen, studenten en de NVAO. Op die manier zijn de fundamenten gelegd voor die nieuwe instellingsreviews.

Ik wil u er toch allen even opmerkzaam op maken dat heel dit proces, die omslag naar het nieuwe stelsel om kwaliteit te beoordelen, op twee jaar tijd is gebeurd. Zij die zeggen dat je in Onderwijs geen substantiële wijzigingen kunt doorvoeren, hebben dus eigenlijk ongelijk, want dit gebeurt met een enorm tempo.

Wat dan de specifieke zorgen van de leden betreft, eerst en vooral, mevrouw Soens en anderen, studenten moeten een rol spelen. Het belang van het nieuwe stelsel, van de betrokkenheid van de studenten kun je niet onderschatten, maar zij hadden ook een volwaardige plaats in de klankbordgroep dit het ontwerp van decreet heeft voorbereid. Ze maakten deel uit van de werkgroep voor de website Opleiding in cijfers. U weet dat. Die is er ook op hun vraag gekomen. Ze zullen ook heel hard kunnen meewerken in het nieuwe stelsel. De NVAO is, nadat jullie in de commissie zorgen hebben geuit, trouwens bereid om nog meer te investeren in de opleiding van studenten-commissieleden, net om hun betrokkenheid te kunnen vergroten.

Een ander aandachtspunt is de betrokkenheid van het werkveld, de stakeholders en de deskundigen. Dat is even terecht, maar zal in de eindbeoordeling worden meegenomen. Dat betekent dat, als er een beoordeling over een instelling is en

daaruit blijkt dat er onvoldoende betrokkenheid is, die beoordeling ook negatief zal zijn. Daar hebben we dus ook een absolute garantie, denk ik.

Nog een aandachtspuntje is het papier. Ik heb het al vaker gezegd: elk papier dat je bijhoudt omdat het belangrijk is bij de controle, is wat mij betreft een verloren papier. Je moet je papieren bijhouden omdat ze kwaliteitsbevorderend zijn voor je instelling, en dat zal heel rigoreus worden opgevolgd.

Het laatste aandachtspunt betreft de externen. Sommigen hebben het ook al aangehaald: het is cruciaal binnen de methodiek die wordt gehanteerd, dat instellingen zelf stakeholders blijven betrekken van zowel binnen als buiten de instelling. Het is dus geen 'spiegeltje, spiegeltje aan de wand'-systeem zonder kritische outsiders: die zijn een elementair deel van het hele proces.

Ik ben dus bijzonder trots dat dit ontwerp van decreet aan u allen kan worden voorgelegd, maar wat me aan de vooravond van Rerum Novarum bijzonder gelukkig maakt, is dat het ernaar uit ziet dat alle fracties in dit parlement dit unaniem zullen goedkeuren. Dat zou me nog gelukkiger maken. Dank u wel.

De voorzitter: Staat dat in het ontwerp, Rerum Novarum?

Minister Hilde Crevits: Neen, het is een bezinnende bedenking van mezelf aan de vooravond van een mooie, zonnige avond.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1550/3)*

In die tekst is de datum van het decreet over de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten, dat als laatste de Codex Hoger Onderwijs wijzigt, nog niet ingevuld. De Vlaamse Regering heeft dit decreet inmiddels bekrachtigd en afgekondigd op 4 mei 2018, zodat die datum overal kan worden ingevuld.

– De artikelen 1 tot en met 25 worden zonder opmerkingen aangenomen.

In artikel 26 moet bij wijze van technische correctie "2°" twee maal worden vervangen door "3°". Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

– Artikel 26 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen.

– De artikelen 27 tot en met 88 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, graag herinner ik u aan de uitnodiging die u hebt ontvangen voor de studiedag die het Vlaams Parlement en het Rekenhof op donderdag 24 mei 2018 om 14 uur organiseren naar aanleiding van 20 jaar performantieaudits door het Rekenhof in Vlaanderen.

Het Rekenhof is, zoals u weet, voor het Vlaams Parlement een zeer belangrijke instelling, waarvan de zeer gewaardeerde medewerking een grote bijdrage levert tot de parlementaire controle op de overheidsfinanciën en op de uitvoerende macht.

Ik doe nogmaals een warme oproep tot de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de Vlaamse ministers om zich in te schrijven voor deze studiedag.

Ik zal u dat alles ook nog eens via mail meedelen.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie – 1406 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer – 1510 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Diegene die zich heeft onthouden, zal geen beroep kunnen doen op niet-dringend liggend ziekenvervoer. Dat is wel duidelijk. (*Gelach*)

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag
– 1514 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging
– 1518 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting
– 1533 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten
– 1538 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

94 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
94 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs
– 1550 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 16 mei 2018 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.21 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Herman De Croo, Kurt De Loor, Joris Poschet: ambtsverplichtingen;

Miranda Van Eetvelde: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Lies Jans: gezondheidsredenen;

An Moerenhout: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Vera Jans, Christian Van Eyken

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert

Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Elke Van den Brandt

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan

Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Chris Janssens, Sofie Joosen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela

Van Werde, Wilfried Vandaele, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeyns, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Sofie Joosen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeyns, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van

den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Jan Van Esbroeck, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants